

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11 Telefon št. 2440.
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Indijska reforma

Angleško javno mnenje se že mesece ne zanima skoro za ničesar drugega, kakor za vprašanje indijske ustave, ki je bila te dni končno sprejeta od obeh zborov. Napeto zanimanje javnosti je razumljivo, saj predstavlja oblast nad to ogromno in bogato deželo predpogoj in ključ za današnji položaj Anglije ne le v Evropi, temveč v svetu. Kadarkoli je bilo na dnevnem redu vprašanje spremembe odnošajev do Indije, je zato v Angliji vedno hudo završalo. Dvigali so se močni in vplivni krogi in nastopili s strašilom, da pomeni začetek konca angleške oblasti v Indiji, čim bi v Londonu popustili vaji, na katerih drže to pokrajino.

Navzlic temu je angleška politika od svetovne vojne na delu, da prilagodi svoje odnose do največjega dela imperija danes odgovarjajočemu položaju. Leta 1917., sredi vojne vihrje, je tedanji državni tajnik za Indijo izjavil v zbornici, da gre politika vlade za tem, razviti Indijo polagoma tako, da lahko postane avtonomna država, ki naj seveda ostane integralen del britskega imperija. Toda minulo je dokaj let, preden se je vprašanje indijske reforme premaknilo z mrtve točke. Šele l. 1927. se je odprala posebna komisija pod vodstvom današnjega zunanjega ministra Simona v Indijo, čez da na licu mesta prouči položaj. V času, ko so Simon in člani njegove komisije potovali po Indiji, so tam pokale bombe in Gandhijev pokret državljanske nepokorščine je bil v polnem razmahu. Tako je Simon po svojih ugotovitvah prišel do prepričanja, da bi bilo v takih razmerah neumestno in za imperij tudi zelo nevarno, dati Indijcem oblast v roke. Zato je njegovo poročilo odsvetovalo vsako spremembo v dotedanjem indijskem statutu.

Na Angleškem so bili na krmilu, ko je prišlo Simonovo poročilo pred parlament in pred vlado, laburisti pod MacDonaldom. Njim kot socialistom so bili predlogi Simonove komisije zelo neprijetni, obenem pa tudi niso hoteli tvegati odgovornosti, ki bi padla nanje, če bi kaka izsiljena reforma izpodkopala temelje angleškega imperija. Tako se je MacDonald odločil, da skliče posebno konferenco v London, kjer bi nastopali Angleži in Indijci kot enakopravni člani. Zato je ta konferenca dobila naziv konference za okroglo mizo, ker ob okrogli mizi ni nobenega častnega mesta, marveč so vsi sedeži ob njej enakovredni. Pred konferenco so ležali trije predlogi z angleške strani, ki so vsi odklanjali indijsko avtonomijo. Proti njim so stali indijski knezi in pa Gandhi, ki je tedaj prenehal s svojim pokretom nepokorščine in ga je indijska nacionalna stranka poslala kot svojega edinega zastopnika v London. Med Gandhijevimi zahtevami po dominijskem statutu in angleškimi koncesijami ni bil mogoč kompromis in tako sta obe konferenci ob okrogli mizi končali s popolnim neuspehom.

Toda angleška vlada se ni dala uplašiti. Imenovala je nov odbor za proučevanje indijske ustavne reforme. V njej je bil zastopan svet angleških politikov in poznavalcev indijskih razmer. Po devetnajstmesečnem posvetovanju na 150 sejah je odbor končno sestavil načrt indijske ustavne reforme, ki pomeni odločen korak v smeri k indijski samoupravi.

Načrt je bil objavljen 21. novembra in predvideva vseindijsko federacijo z osrednjo indijsko zbornico in pokrajinskimi parlamenti. Indijska vlada je odgovorna osrednjemu parlamentu, le vprašanja zunanje politike in državne obrambe ostanejo še naprej izključna domena angleške oblasti. Da se ne bi indijska samouprava razvijala v Angliji neprijetni ali celo škodljivi smeri, je predvideno kot varnostni ventil, da ima angleška oblast pravico poseči v delokrog samouprave, ako bi bila ogrožena javni red ali varnost imperija. Navzlic temu pomeni reformni načrt velik korak v državnoopravnem razvoju Indije, ki je šele l. 1858. prenehala biti kolonija za izkoriščanje ter je prešla iz rok vzhodne indijske trgovske družbe pod angleško državno upravo in v kateri so komaj pred 20 leti uvedeni prvi začetki reprezentančnega sistema.

Usoda reformnega načrta je bila cele tedne neizvestna, ker se je proti njemu dvignil v Angliji in v Indiji vihar nezadovoljnosti. V angleškem parlamentu so vstali proti njemu predstavniki konservativne desnice, tako zvani imperialisti s Churchillom na čelu in so srdito napadali namero, dati Indiji tako velike koncesije. Zaradi tega je smatral predsednik konservativcev Baldwin za potrebno sklicati strankin kongres, ki naj bi kot najvišji organ vladajoče stranke sklepal o za imperij najvažnejšem vprašanju. Kongres se je s 1103 glasovi proti 390 izrekel za reformni predlog. Zato mu je bila že v naprej zagotovljena tudi večina v lordski in poslanski zbornici.

Drugeče se položaj razvija v Indiji. Tam se odpor proti ustavi, ki jo označujejo za nezadostno, še ni polegel. Vodstvo indijske stranke je sklenilo, da sploh ne razpravlja o predlogu ustavne reforme, ki je bila predložena tudi in-

Gosp. Bogoljub Jevtić nadaljuje pogajanja

V vsem inozemstvu se živahno zanimajo za potek njegove misije

Beograd, 20. decembra. Mandatar krone g. Bogoljub Jevtić je danes dopoldne nadaljeval svoje razgovore za sestavo nove vlade. Ob zaključku svojih dopoldanskih konzultacij se je minister Jevtić odpeljal na Dedinje, kjer so ga sprejeli v avdienco kraljevi namestniki Nj. Vis. knez Pavle, dr. Stanković in dr. Perović. Avdienca je trajala pol ure. Minister Jevtić je kraljeve namestnike informiral o svojih razgovorih in pogajanjih, ki jih je imel snoči in danes dopoldne s raznimi politikmi.

Ko je g. Jevtić izstopil iz svojega avtomobila pred zunanjim ministrstvom, so ga obkrožili domači in tuji novinarji ter ga spremljali do dvigala v palači. Na vprašanje, ali je že sestavil vlado, je odgovoril:

»Še se razgovarjamo.«

In res je g. Jevtić nadaljeval svoje razgovore še ves popoldan.

Odmevi naše krize v pariškem tisku

Pariz, 20. decembra. AA. V poročilu iz Beograda pravi »Excelsior« med drugim, da mislijo politični krogi, da uspehi, ki jih je bivši zunanji minister g. Jevtić doslej mogel doseči v razgovorih s prviki bivših političnih strank, upravičujejo nado, da bo opozicija sodelovala pri sestavi bodoče vlade.

Dalje pravi list: Ako bo kriza rešena še v teku današnjega dne, kakor mislijo, bo rešena mnogo hitreje, kakor se je prvotno pričakovalo. Ta hitrost bo potrdila zaupanje, ki ga uživa g. Jevtić v jugoslovnski politični javnosti glede dobre ureditve notranjega položaja.

Levičarski »Oeuvre« je takisto zelo zadovoljen s podelitvijo mandata g. Jevtiću. Svoj obširen članek, ki ga je posvetil krizi jugoslovnske vlade, začel je list takole: »V nasprotju s tem, česar smo se mogli bati, se razvijajo dogodki v Jugoslaviji v smeri interesov mira. Spritno evropske politike je kriza prestopila okvir ministrske krize.« Drugače pričakuje list od g. Jevtića in njegove vlade izvajanje politike, ki bo ustrezala tako notranjim kakor zunanjim potrebam države.

Levičarska »La Republique« zaključuje svoj članek tako-le: Ni potrebno niti omenjati, da mi Francozi nismo upravičeni dati Jugoslovenom nasvetov glede smeri in oblike njihove notranje politike. Za nas zadošča, da ostane Jugoslavija složna z nami v politiki miru za pobijanje revizionizma, za zblizanje nasprotnih si blokov, za gospodarsko preureditev Dunavske kotline.

Pariz, 20. decembra. r. Francoski listi še vedno komentirajo krizo jugoslovnske vlade, ki ji posvečajo veliko pozornost.

V »Paris Soir« piše Gabrielle Peret med drugim: Vlada kriza, ki je nastala v Beogradu, ni nič nenavadnega. Ze pokojni kralj Aleksander je imel namen, vrniti se po malem k normalnemu režimu ter pritegniti v vlado tudi elemente iz opozicije. Regentki svet je prevzel nase dolžnost, da izvede te načrte. Še svezji grob pokojnega kralja in ženevsko zasedanje so dovoljevali samo manjše izpremembe v vladi. Gabrielle Peret zaključuje: Glede notranje politike ni naša naloga, da ocenimo postopanje regentskega sveta, imamo pa pravico reči, da je izbira g. Jevtića za šefa vlade poleg tega, da bo povečala prestiž zunanje ministrstva, istočasno tudi dokaz, da ostane Beograd na mirujojbi poti, ki jo je hodil v Ženevi in da bo nadaljeval politiko sporazuma s Francijo in s tem tudi politiko sodelovanja v Evropi. To je tem bolje.

Tudi »Journal des Debats« se obširno bavi z vladno krizo v Jugoslaviji in piše med drugim: Ta kriza, ki je v inozemstvu izzvala prilično presenečenje, četudi niso bila nezna izvestna različna naziranja v prejšnjem kabinetu, je po svojih vzrokih precej komplicirana. To, kar se za sedaj lahko reče, je, da so vzroki krize istočasno notranje in zunanje političnega značaja. Rekonstrukcija vlade, ki je bila izvršena neposredno po smrti kralja Aleksandra, je bila očigledno samo začena. Od takrat naprej je prišlo v vladi do nesoglasij v pogledu orientacije notranje politike. Izgleda, da se je g. Jevtić izkazal za pristaša razširitve osnove kabineta, ker smatra, da bi koncentracijska vlada imela več avtoritete in moči za izvajanje zunanje politike v sedanjih kritičnih dobi. Izgleda pa, da je g. Jevtić prišel v nasprotje z večino ministrov. Prijatelji Jugoslavije žele, da bi bila vladna kriza hitro rešena, zlasti pa, da bi se sedanja nesoglasja ne poglobila. Prijatelji Jugoslavije pa tudi ne morejo, da ne bi izrazili simpatij g. Jevtiću, ki, kakor se zdi, tolmači zamisel pokojnega kralja. Kralj je želel pomirjenje in narodno edinstvo. Na drugi strani je g. Jevtić pokazal v Ženevi tako potrebno odločnost, kakor zmrznost. Prav tako pa moremo zaupati knezu namestniku Pavlu, ki dobro pozna ideje pokojnega kralja in ki bo gotovo vse, kar je v njegovi moči in kar je od njega odvisno, storil za jugoslovnsko edinstvo.

Praški komentarji

Praga, 20. decembra. AA. Listi simpatično komentirajo podelitev mandata za sestavo vlade jugoslovnskega zunanjemu ministru g. Jevtiću. Listi poudarjajo, da pomeni ta mandat g. Jevtiću na polju notranje politike obenem tudi izrečno odobravanje Jevtićeve zunanje politike s strani kraljevega namestništva. — Listi naglašajo, da mora to dejstvo zlasti v državah Male antante zbuditi veliko radost.

Milejše strune Kanye

Madžarski zunanji minister o marsejski razpravi v Ženevi — Madžarska je lojalno sprejela vse obveznosti in bo vestno izvršila preiskavo

Budimpešta, 20. decembra. d. V zunanje-političnem odboru zgornje zbornice je postal včeraj zunanji minister Kanye daljši ekspozé o zadnjih dogodkih v Ženevi.

V uvodu je najprej podrobno očrtal ozadje ženevskih diplomatskih pogajanj, ki so odločilno vplivala na meritorno rešitev madžarsko-jugoslovnskega spora. S posebno hvaležnostjo je poudarjal zadržanje italijanskega delegata barona Aloisija, čigar odločen nastop za madžarsko stvar je vedno odločilno vplival. S priznanjem se je spomnil tudi govora poljskega delegata Komarnickega in poudarjal važnost vloge madžarskega delegata Eckhardta, o katerem je dejal, da je z velikim strokovnim znanjem in požrtvovalnostjo branil madžarsko stvar ter z izredno sposobnostjo pripravil tla za diplomatska pogajanja, s čimer je bila olajšana končna rešitev. Kanye je označil ženevsko rešitev za kompromisno, pri kateri sta morali popustiti obe stranki, kar pa ne pomeni nobene škode za madžarski prestiž. Kot pozitivno se more smatrati, da se je posrečilo prepričati zunanje vmešavanje v madžarske zadeve v obliki mednarodne preiskave in da se je nadalje posrečilo preprečiti stremeljenje madžarskih nasprotnikov, ki je bilo usmerjeno k diskriminaciji Madžarske in prepovedi mirne revizije.

Končno je Kanye poudarjal, da je madžarska vlada vedno postopala v duhu sprave, kar dokazuje že meseca julija skle-

njeni madžarsko - jugoslovnski dogovor. Madžarska je šla v Ženevi do skrajne meje popustljivosti, ki se še strinja z njeno častjo. Obenem je ugotovil, da bo madžarska vlada sprejela prevzete obveznosti lojalno, da bo preiskavo izvedla vestno in da bo na podlagi te preiskave nemudoma odredila vse potrebne ukrepe. Izrazil je nazadnje upanje, da se jugoslovnska vlada ne bo spustila v bodoče v akcije, ki bi bile povod za nove mednarodne zapletljaje.

Danes se je po preteku pol leta ponovno sestala tudi magnatska zbornica. Pri tej priliki se je predsednik zbornice najprej spomnil pokojnega predsednika Nemčije maršala Hindenburga in avstrijskega kancelarja dr. Dollfusa, nato pa je z besedami polnimi pietete omenil gnusni marsejski zločin in izkazal čast pokojnemu kralju Aleksandru in Louisu Barthouju. Na predlog predsednika je zbornica sklenila sprejeti v zapisnik, da izreka svoje najtoplejše sožalje Jugoslaviji in Franciji ob težki izgubi.

Naposled je gornja zbornica izkazala čast tudi pokojnemu kardinalu Gasparriju.

Budimpešta, 20. decembra. AA. V nekaterih madžarskih političnih krogih se še vedno trdovratno vzdržuje govorica, da bo predsednik vlade Gömbös v kratkem odstopil. Doslej z uradne strani še ni potrdila teh glasov.

Konec pomorskih pogajanj v Londonu

Pogajanja se bodo nadaljevala po diplomatskem potu Japonsko utrjevanje na Sahalinu

London, 20. decembra. AA. Ameriška in japonska delegacija za pomorska pogajanja se bosta sedaj vrnili domov. Verjetno je, da se bodo nadaljnja pogajanja vrnila po normalni diplomatski poti. Šlo bo za več načrtov, ki so jih zadnje mesece obravnavali v Londonu. Med temi je tudi načrt, ki ga bodo prizadete države posebej temeljito proučile, ker določa pristojevalne in enostranske izjave prizadetih držav o svojih pomorskih načrtih za več let vnaprej.

Tukajšnji pomorski krogi upoštevajo, da bo japonska vlada po vsej priliki odpovedala washingtonsko pogodbo, česar pa ne tolmačijo tako, da gre pri tem za konec vsakršnih nadaljnjih pogajanj. V vsakem primeru bo odpoved le delnega pomena in ne bo pomenila končne besede japonske vlade. Sedanja pomorska pogodba bo ostala v veljavi do l. 1936. Med svojimi

mi določbami ima tudi konferenco, ki naj bi se vršila prihodnje leto.

Reuterjev urad poroča iz Tokija, da bodo prizadete države nadaljevale neformalne pomorske razgovore tudi po sedanji prekinitvi uradnih pogajanj. Gre za to, da čimprej pospešijo nova formalna pogajanja.

Tokio, 20. decembra. AA. Zaradi položaja na Daljnem vzhodu je japonska vlada sklenila ojačiti svoje posadke na japonskem delu Sahalina.

Prihodnje zasedanje sveta Društva narodov

Ženeva, 20. decembra. AA. 84. zasedanje sveta Društva narodov se bo pričelo 11. januarja. Na dnevnem redu je vprašanje manjšin v Albaniji. Sodijo, da bo angleški delegat Eden na tem zasedanju tudi sporočil, kaj je Budimpešta ukrenila glede na zadnje sklepe v Ženevi. Najvažnejša točka zasedanja bo objava plebiscitnega izida v Posaarju.

Lavalovi razgovori

Laval zahteva v pogajanjih za zblizanje z Italijo ureditev vseh problemov v celoti

Pariz, 20. decembra. Č. Včeraj je bil francoski zunanji minister Pierre Laval ves dan zaposlen z razgovori z belgijskim, italijanskim, japonskim in litovskim poslanikom ter ruskim odpravnikom poslov v Parizu. Diplomati so prihajali drug za drugim in se zadrževali pri njem v daljših razgovorih. Z japonskim poslanikom je govoril Laval o odgovitvi londonskih pomorskih pogajanj in o japonski odpovedi washingtonske pomorske razorožitvene pogodbe. Sporočil mu je, da Francija iz diplomatskih in praktičnih razlogov ne more sodelovati pri kolektivni odpovedi washingtonske konvencije.

V razgovoru z italijanskim poslanikom Pignattijem se je Laval dotaknil francosko-italijanskega zblizanja v okviru dosedanjih diplomatskih pogajanj, ki so se razvijala v poslednjih mesecih. Laval mu je še enkrat pojasnil francoske pogoje za zblizanje z Ita-

lijo in pri tem poudaril, da želi Francija poleg ureditve svojih lastnih spornih vprašanj z Italijo, brezpogojno doseči omiljenje napetosti med Beogradom in Rimom. Francija bi se zelo odobrvala, če bi Mussolini javno podal izjavo, s katero bi priznal edinstvo in integralnost Jugoslavije. Francoska vlada je na stališču, da se morajo vsi doslej postavljeni predlogi rešiti v celoti ali pa v celoti zavrniti.

Pariz, 20. decembra. w. Na današnji seji ministrskega sveta je trgovinski minister Marchandeau poročal o trgovinskih pogajanjih, ki jih je vodil v Moskvi in ki so se danes obnovila v Parizu. Zunanji minister Laval je informiral svoje ministrske tovariše o zunanje-političnem položaju. Kakor se dozna, je Laval poročal predvsem o pogajanjih za francosko-italijansko zblizanje in o jugoslovnski vladni krizi.

Francosko-ruski dogovor

Besedilo protokola, ki sta ga podpisala v Ženevi Laval in Litvinov o diplomatskem sodelovanju za vzhodni pakt

Pariz, 20. decembra. d. Besedilo francosko-ruskega protokola, ki se mu je pridružila tudi češkoslovnska, se glasi:

Francoski zunanji minister ter ruski ljudski komisar za zunanje zadeve, ki sta v Ženevi izmenjala misli o stanju pogajanj za zaključitev vzhodnega pakta, za katerega sta dali njeni vladi pobudo, sta ugotovila, da sta obe vladi odločeni skupno delati za zaključitev nameranih mednarodnih paktov. V trenutku, ko so postala pogajanja aktivnejša, sta se sporazumela, da bosta zavzela v imenu svojih vlad naslednje stališče:

1. Nobena izmed obeh vlad se z vladami, ki so bile pozvane k sodelovanju pri vzhodnem paktu, zlasti pa z onimi, ki načelno svojega pristopa še niso sporočile, ne bo spuščala v pogajanja, ki bi mogla dovesti do zaključitve dvostranskih ali večstranskih pogodb, s katerimi bi se mogle kompromitirati priprave za zaključitev regionalnega vzhodnega pakta ter z njim zvezanih pogodb ali pa bi nasprotovale duhu, iz katerega so izšle.

2. V to svrhu bo vsaka izmed obeh vlad obveščala drugo o vsakem predlogu, ki bi imel tak namen ne glede na to, na kak način bi ga katerekoli izmed vpoštev prihajajočih vlad predložila. Te obveznosti veljajo za dobo tekoče diplomatske akcije in vseh naslednjih podjetij, do katerih bi moglo priti namestu njega na podlagi istih splošnih naziranj in z istim namenom.

Obe vladi se zavezujejo, da se temu podjetju ne bosta odpovedali, ne da bi s skupnim dogovorom ugotovili nekoristnost njegovega nadaljnjega razvoja. V tem primeru se bosta posvetovali o novih jamstvih, ki jih bosta smatrali za primerne v enakem smislu in v svrhu istega predmeta.

Obe vladi sta prepričani, da bo tako jamstvo kontinuitete in učinkovitosti v diplomatskem francosko-ruskem sodelovanju olajšalo uspeh tekočih mednarodnih

Protifašistična demonstracija v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 20. decembra. Č. Italijanski državni podtajnik in korporacijski ministarstvu Asquini, ki je včeraj opoldne prisel v Budimpešto, je bil snoči v madžarskem parlamentu. Poslanci vladnih strank so mu priredili živahne ovacije, socialno demokratični prvak Buchinger pa mu je vzkliznil: »oke kvšku! Dol Mussolini!« Ta vzlik je večkrat ponovil. Predsednik mu je zaradi tega izrekel ukor, narakar je Buchinger demonstrativno zapustil dvorano.

Demanti o prevratnih akcijah na Bolgarskem

Sofija, 20. decembra. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Vest londonskega »Daily Herald«, ki so jo ponatisnili tudi drugi tuji listi, čez, da pripravila rezervni polkovnik Velčev na Bolgarskem nov državni prevrat, je brez podlage. Prav tako je fantastična izmišljotina vest, da namestnik vladnega Georgijeva uvede fašistično diktaturo.

Pred posaarskim plebiscitom Saarbrücken, 20. decembra. AA. Vlada komisija opozarja, da mora imeti od 27. decembra dalje vsakdo, ki hoče obiskati Posaarje, posebno dovoljenje.

Glavni agrarni organ »Venkov« pravi med drugim, da je prepričan, da bo g. Jevtić svoje poslanstvo izvršil s popolnim uspehom. List poudarja, da uživa g. Jevtić posebne simpatije jugoslovnskih kmetijskih množic.

Nemški list »Bohemia« pravi med drugim, da je zunanji minister g. Jevtić dobil mandat v času, ko igra Jugoslavija posebno važno vlogo v mednarodni politiki.

Bolgarski glasovi

Sofija, 20. decembra. AA. Odstop vlade g. Uzunovića in vest, da je sestava vlade poverjena g. Jevtiću, sta zbudila veliko zanimanje v tukajšnjih političnih krogih. Listi poudarjajo pri tem dejstvo, da je bil g. Jevtić eden izmed najbližjih sodelavcev pokojnega kralja Aleksandra in da si je s svojim taktom in svojimi političnimi sposobnostmi pridobil velik ugled tako v svoji državi kakor v inozemstvu. Po drugi strani so pa tukajšnji politični krogi prepričani, da je osebnost g. Jevtića čvrsto poroštvo, da se bo politika zblizanja z Bolgarijo nadaljevala.

»Mir« pravi v uvodniku: Nj. Vis. knez namestnik Pavle stopa očitno v smeri, ki jo je zarislal pokojni kralj Aleksander, in se trudi za sestavo takšne vlade, v kateri bi sodelovale odlične nacionalne osebnosti. Dejstvo, da je g. Jevtić dobil mandat za sestavo nove vlade, govori o novem poletu. Modri napor g. Jevtića je dokaz nadaljnje očrvstitev političnih razmer v državi.

Poluradna »La Bulgarie« prinaša uvodnik o srečnem razvoju zunanje in notranje politike Jugoslavije po zaslugi modrosti blagopokojnega kralja Aleksandra in voditeljev zunanje in notranje politike. List pravi nato, da je Jugoslavija dala svetu lep primer notranje solidarnosti in privržnosti za mir. List govori dalje o zadoščanju, ki ga je dobila Jugoslavija pri zasedanju sveta Društva narodov, in pravi med drugim: Zasluga za to gre predvsem voditelju zunanje politike Jugoslavije g. Jevtiću, ki je pokazal, da je kos svoji nalogi in ki je znal s taktom in trdnostjo braniti čast svoje države. Bolgarska javnost, ki je občudovala iskreno zadržanje Jugoslavije, polno dostojanstva, spritno tolikšnih preizkušenj, se veseli lepih perspektiv, ki se odpirajo Jugoslaviji. Ko pozdravljamo uspeh naše zapadne sosedice, smo prepričani, da izražamo sodbo in čustva vsega našega naroda, ki želi ojačiti mednarodne odnose v trajnem ozračju medsebojnega zaupanja in prijateljstva.

Nova poljska ustava ukrajinsko vprašanje

Ustava je že do podrobnosti izdelana — Ukrajinci pa so se tako odločili uprli volilnemu zakonu za senat, da je morala vladna večina popustiti

Varšava, 18. decembra. Protekle dni je na Poljskem padla odločitev o novi ustavi, ki je že nekoliko let sem bila središče vsega notranjega političnega dogajanja. Borbo za izpraznjenje ustave, ki naj bi omejila preveliko moč državnega zbora, so pristali Pilsudskega pokrenili že pred makedonskim prevratom 1. 1926. V poslanski zbornici se izpraznjenje tudi ni dala izvesti, ker je bilo potrebno za to imeti tričetinsko večino. Zbornica, ki je preživela majski prevrat, za to ni bila pripraven instrument. Tudi v sedanjih poslanski zbornici vlada nima na razpolago potrebne kvalificirane večine.

Znano je, da je parlament kljub temu sprejel vladni načrt. Zgodilo se je to 26. januarja, — isti dan, ko je bil podpisan nemško-poljski sporazum —, in sicer ob svojevrednih okoliščinah. Opozicija je ravno v znak protesta proti nekemu drugemu predlogu vsa demonstrativno odšla iz zbornice; zato je poročevalec za novo ustavo, videz ugodni položaj, dal na glasovanje načrt nove ustave, dasi slednji še ni bil v vseh podrobnostih izdelan. Vladna večina je gladko odglasovala zakon in opozicija ni preostalo drugega, nego da se je naknadno zelo pribojevala nad to vojno zvijačo, ki je zopet enkrat dokazala, da je abstenenca navadno najslabša taktika v dnevnih politikah. Vladni blok se je čele mesece bavil z redakcijo nove ustave, vedoč, da bo elaborat v senatu gladko sprejet. Medtem pa je vlada zanesla v opozicijo samo razdor, tako da je dobila tudi v zbornici večino za odglasovanje končnega, od senata sprejetega predloga o novi ustavi.

Nove ustavne določbe so po svojem bistvu pravo nasprotje stare ustave. Kakor je prej bila vsa sila pridržana zbornici in je bil predsednik republike le državni reprezentant brez moči, tako je v novi ustavi vsa sila osredotočena na predsednika in je parlament postal samo nekaj glasovalni stroj. Glede sestave senata je bilo določeno, da eno tretjino senatorjev imenuje predsednik države, dve tretjini pa se volita, toda glasovalna pravica pri volitvah senatorjev bi imeli samo nosilci dveh najvišjih poljskih odlikovanj. V praksi bi bila volilna pravica omejena na 25 do 30 tisoč ljudi, samih bivših vojakov, pri čemer je treba poudariti, da od 1. 1926 dalje dobivali taka odlikovanja samo oni, ki so se v Pilsudskim bojevali na strani Avstrije in Nemčije. Legionarji z ostalih poljskih front iz svetovne voje so bili pri tem skoraj popolnoma prezrti. Ta kader volilcev bi se v bodočnosti pomnožil samo z osebam, ki bi jih vlada vpisala v »zaslužno knjigo«. Vanjo bi prišli razen vojaških odlikovancev še zaslužni politiki.

narodni gospodarji in kulturni delavci, seveda po sklepu posebne senatorske komisije. Tako bi bila opozicija za vse večne čase zaprta pot v seznam senatorskih volilcev.

Popolnoma razumljivo je, da so se naj-bolj razburili Ukrajinci, ki bi na ta način kljub svojemu velikemu številu ostali brez zastopnika v senatu. Proti tej opasnosti je v debati ustavne komisije senata ostro nastopil ukrajinski senator Gorbachevski s predlogom, naj se v bodočo ustavo vnese določba, da popolni avtonomiji ukrajinskega ljudstva v Poljski. Gorbachevski je ponovno obrnil vsjo pozornost javnosti na ukrajinsko vprašanje. Izjavil je, da 7 milijonov Ukrajincev, ki živijo na Poljskem na prostiranju 120.000 kvadratnih kilometrov, zahteva samostojno državo, s svojo poslansko zbornico, svojo vlado, pravno, vojsko, financami, šolami in sodišči, tako da bi Ukrajinci s Poljaki imeli skupnega samo predsednika države. Zahteval je nadalje, da mora Poljska takoj izvesti teritorialno avtonomijo vzhodnih Galicije, kakor se je obvezala svetovni petorice ob sklepanju versajskega miru.

Vladna stranka se je močno prestrašila tega odločnega nastopa in šovinisti so spoznali, da so šli le predaleč v svojih težnjah, da zato milijone ukrajinske narodnosti. Neprijeten dojem je zlasti napravila številka 7 milijonov, ki jo Gorbachevski navaja za število Ukrajincev. Po ljudskem številu iz leta 1921 je Ukrajincev na Poljskem le 3 milijone 800.000, l. 1923. so jih našli 3.900.000 in okoli sto tisoč Belorusov. Obe ti dve veji sta odločno protestirali proti uradnemu številu. Navajali sta, da že sama verska pripadnost (12% grkokatolikov in 11% pravoslavnikov), kaže dovolj določno, da so Poljaki zmanjšali število ruskega življa za polovico milijon. Vse je kazalo, da se bo to delikatno vprašanje obravnavalo pred svetovno javnostjo, toda v sedanjem trenutku si je vladna stranka premislila. Načrt ustave je bil sicer sprejet, toda na predlog senatorja Wojciechowskega je bil ertan onel del, ki je predvideval čudni elitišni volilni pravice za senat. Vladni krogi so ravno na ta del stavili največje nade, toda posegal je vmes maršal Pilsudski, edini odločujoči činitelj v Poljski, in prisilil vladni blok, da je že izdelovan načrt izpremenil v smislu predloga senatorja Wojciechowskega.

Ni dvoma, da bo odklonjen tudi dalekosežni predlog ukrajinskega senatorja Gorbachevkega, ki je bil izbran zaradi grožnje »alijne« volilnega sistema, a katerim bi Ukrajinci bili oronani zastopstva v senatu. Borba za novo ustavo je tako stopila v odločilno fazo in poslanska zbornica bo dobila v izdelovanje že izdelan senatni predlog. Predložen ji bo tudi nov volilni zakon.

Ljubljana komaj čaka na vefilm

KLEOPATRA

ki se bo predvajal za božične praznike v
Elitnem kinu Matici

Nj. Vel. kralj Peter II. za sirote

Beograd, 20. decembra. č. Maršal dvora je obvestil beograjsko občino, da je Nj. Vel. kralj Peter II. daroval 100.000 Din za beograjske sirote. Denar se jim bo razdelil še pred božičnimi prazniki.

Zastopnik Nj. Vel. kraljice v procesu proti marsejskim zločincem

Marseille, 20. decembra. d. Nj. Vel. kraljica Marija se je prijavila v preiskavi proti skrivnem morilca Aleksandra kot zasebna stranka ter je naprosila Paula Boncourja, naj jo zastopa pred sodiščem.

Naši Sokoli in olimpijada v Berlinu

Včeraj je bil objavljen v »Jutru« članek z zgornjim naslovom, ki vzbuja domnevo, da se načelnstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije ne briga zadostno za pripravo naših Sokolov za eventualno udeležbo na olimpijadi v Berlinu l. 1936. Da te krive domneve ne bo, smo dolžni pojasniti, da so po neznanim pisem predlagane tekme v prostovoljnih vajah že razpisane, in sicer je razpis izšel v zadnji številki lista »Sokok«, ki je bil izdan pred nekaj dnevi. Poleg tega je tudi v ostalem preskrbljeno vse potrebno, da bo priprava za Berlin pravočasna in naši državni in Sokolstvu primerna. Tako se bo vršil prihodnje leto tečaj za vrhunske telovadce in bomo našli še druga sredstva za zadostno in pravočasno pripravo.

K temu naj nam bo dovoljena še pripomba, da so nam umestni predlogi iz vrst našega članstva vedno dobrodošli. Vendar bi želeli, da bi bili podani vsaj na tak način, da ne vzbujajo suma o brezbrzičnosti načelnosti SSKJ. Tudi se nam ne zdi umestno sredstvo za take predloge dnevni časopis, ki brez svoje krivde lahko razburja občinstvo popolnoma po nepotrebnem.

Miroslav Ambrožič, načelnik Saveza SKJ

Schleicherjeva hčerka streljala na Hitlerja

Praga, 20. decembra. g. List »Telegraph« potrjuje danes kljub nemškemu demantem, da je bil prejšnji teden v resnici izvršen na kancelarja Hitlerja atentat. Streljala je nanj hčerka umorjenega generala Schleicherja in je bil kancelar Hitler lahko ranjen na levi roki. Atentatorica je bila takoj aretirana, ko pa se je poleglo prvo razburjenje, je Adolf Hitler sam odredil, naj se izpusti na svobodo. Schleicherjeva hčerka se je takoj po izpustitvi sama usmrtila. Odgovornost za to vest se mora popolnoma prepustiti navedenemu listu.

Obsodbe komunistov pred sodiščem za zaščito države

Beograd, 20. decembra. AA. Sodišče za zaščito države je danes razglasilo razsodbo v procesu proti skupini 21 obtožencev, ki so letos izvrševali komunistično propagando, razmnoževali in razširjali letake komunistične vsebine ter organizirali skupine mlajših delavcev z nalogo, da vzpostavijo organizacije bivše zveze komunistične mladine.

Obsojeni so: Skerlović Slobodan na 4 leta strogega zapor, Pap Pavle in Radosavljević Dobrovoje na tri leta strogega zapor, Radovanović Dragoslav na 3 leta ječe. Zdravković Aleksander in Sokić Peter na eno leto ječe, Djalski Nikola in Nikolić Vidoje na eno leto strogega zapor, Simić Aleksander, Kostić Stevan, Simić Marko, Veljović Velizar, Konca Rada, Filipović Filip in Antonij Živko na eno leto strogega zapor, Stojanović Milenko na 8 mesecev strogega zapor.

Obtoženci Graboljški Andrej, Basic Vesel Kovačević Hristina, Krapić Sime in Kurtović Voja so oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov o njihovi krivdi.

Ljudje, ki trpe na otežkojeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fisurah, hemoroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa jutraj in zvečer po četrtini »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Turizem in naša kopališča

Glavna skupščina Zveze kopališč in letovišč — Važni predlogi in nasveti

Zagreb, 20. decembra

V prostorih ravateljstva »Putnika« se je vršila glavna skupščina Zveze kopališč in letovišč, ki jo je vodil dosedanjí predsednik dr. Lovro Radičević. Glavna zahteva predsednikovih in tajnikovih izjavljanj je vsebovala apel, naj vse turistične organizacije, kakor tudi oblasti skrbijo za to, da bo delo za napredek turizma v naši državi bolj smotno in bolj vzajemno.

Predsednik in tajnik sta tudi poudarjala, da je organizacija našega turizma z vsemi ustanovami in društvi, ki gojijo turizem, došla na križišče, od katerega vodi mnogo pota. Treba je poiskati čimprej pravo smer. Mnoga vprašanja so še nejasna, v prvi pa bi bilo treba določiti kompetenco, ki bo reševala zadeve raznih turističnih ustanov. Tudi razlika med našimi kopališči in letovišči še ni dovolj jasna. Ta razlika bi morala biti natančno določena v zakonu o kopališčih, ki se že pripravlja in ki je nujno potreben. Tudi kopališki red, ki velja za savsko banovino, potrebuje še nekatere izpopolnitve.

Zelo važno za naša kopališča je vprašanje železniškega prometa, ker leži večina naših kontinentalnih kopališč izven glavnih prometnih žil in so njihove zveze s prometnimi središči slabo urejene. Te nedostatke bi lahko odpravil moderen avtobusni promet, ki pa je dandanes pri nas zaradi velikih davčev v slabem gnetnem položaju. Edini izhod bi bil, če bi si kopališke uprave pomagale za lastnimi avtomobili pri prevažanju svojih gostov. Nejasno je tudi še vedno vprašanje avtorskega prava, ki zelo zanima člane Zveze kopališč in letovišč. Dobro bi tudi bilo, če bi zdravniki, službojuči v kopališčih, usta-

novili svojo posebno organizacijo. Zanimive podatke so navajali zborovalci o konzumu mineralnih voda. Ugotovilo se je, da je konzum v zadnjem času močno padel, dasi vsi naši mineralni vreli ne bi mogli kriti potrebe v naši državi. Do tega čudnega razmerja je prišlo zaradi nesoglasij in konkurenčnih bojev med izkoriščevalci naših mineralnih voda. Pridobivanje in prodajanje mineralnih voda bi bilo treba organizirati in racionalizirati. Zveza kopališč in letovišč je morala že nekajkrat intervenirati proti nelegalnemu proizvajanju mineralnih vod, kakor tudi proti nekaterim trgovcem, ki so spravljali v promet ponarejeno mineralno vodo.

Jugoslovensko gozdarsko združenje je letos na svoji glavni skupščini, ki se je vršila v Sarajevu, ponudilo Zvezi kopališč svoje sodelništvo. To sodelništvo je treba hvalježno sprejeti, ker je toliko kopaliških parkov, šetališč, cvetličnjakov in še marsikaj drugega, kar čaka na strokovnjsko ureditev. Gozdarji bi lahko mnogo koristili tudi letoviškim krajem. Razlika med kopališči in letovišči je treba čimprej točno ugotoviti. Isti predpisi pač ne morejo veljati za kopališča z najrazličnejšimi zdravstvenimi napravami in za letoviške kraje, ki nimajo mimo hotelov in privatnih prenočišč prav nobenih ustanov za svoje obiskovalce. Kopališča je treba tudi zavarovati, da — recimo — ne bodo kake tovarne v bližini slabo vplivale na zdravje in na razpoloženje gostov.

Pri volitvah je bil izvoljen večinom dosedanjí odbor. Predsednik je dr. Lovro Radičević iz Varaždinskih Toplic, podpredsednik pa dr. Franjo Šter, za Rogaško Slatino in Dobro pri Celju.

Zasedanje glavnega odbora JS v Ljubljani

Split, 20. decembra. č. Izvršni odbor Jadranske straže je svojčas poslal oblastnim odborom predlog, naj bi se seja glavnega odbora vršila letos v Beogradu. Zaradi smrti pokojnega kralja Aleksandra I. se ta seja ni mogla vršiti. Ker bo spomladi v Ljubljani kongres Jadranske straže in da se dosežejo čim večji prihranki, je sedaj izvršni odbor predlagal oblastnim odborom, naj bi se ta seja vršila ob kongresnih dneh v Ljubljani.

Jubilejna razstava žlahtnih kanarčkov vrvicev

Ljubljana, 20. decembra

Vsako leto za božične praznike nam priredi Društvo za varstvo in reje ptic pevk v Ljubljani, ljubko razstavo kanarčkov, ptičje hrane, kletk in drugega, da je velika licejska telovadnica, okrašena z zelenjem in cvetjem, spremenjena v pravi živ park. Letos za 10letnico društva in za jubilejno razstavo, ki jo bodo otvorili ljubitelji in zaščitniki ptic v nedeljo dopoldne ob 10. ob navzočnosti g. pokrovitelja Olge Pucove in povabljenih gostov, nam ti idealisti pripravljajo prijetno presenečenje.

V slavnostni okrašeni in obsejni dvorani mestnega liceja bo razstavljenih okrog 500 najrazličnejših kanarčkov, ki bodo izvajali ptičji koncert, kakršnega Ljubljana še ni slišala. Edinstveni koncert bo na sam Božič ob 11.40 prenašala posrestrina kuckavica, tako, da bodo vsaj nekaj teh pevcev slišali tudi oni, ki imajo doma zvočnike, a ne morejo priti na razstavo. Seveda pride pred mikrofonom le kakih 15 do 20 izbranih pevcev, celotni zbor pa bodo čuli le oni, ki bodo razstavo posetili. Velika dvorana mestnega liceja bo letos pravi paradiz, kjer bo nad 500 čistokrvnih žlahtnih pevcev ubiralo svoje mehke strune. Razstavljajo sami priznani rejci iz Ljubljane, Maribora, Celja in Zagreba.

Društvo za varstvo ptic vabi, da si ogledajo razstavo tudi vsi oni, ki so v dvorani, ali imajo doma pristnega kanarčka vrvicev, kajti v naši banovini in drugod je vse polno rejcev kanarčkov, ki niso vključeni in ki prodajajo svoje križance pod imenom čistokrvnih harskih vrvicev. V resnici so pa to le navadni čivkari. V nedeljo ob 10. bo tudi predavanje o pravih prehrani in boleznih kanarčkov. Veletrgovina Sever & Co. bo razstavila najrazličnejšo ptičjo krmo, kletke za ptičke pa veletrgovce Franc Stupica.

Na razstavi bodo prodajali tudi srečke in komur bo sreča naklonjena, bo lahko dobil prav dobrega kanarčka za 1 Din. Kanarčke za srečanje so dali idealni odborniki in člani društva, ki priredijo tudi razstavo največ le zato, da se na malenkostni vstopnini nabere kaj za lačne želodčke prezbajajočih, a koristnih ptic pevk, za katere bodo na razstavi na razpolago tudi prav lične in praktične krmilne hišice, ki jih bo društvo oddajalo po nizki nabavni ceni in čijih krmilnic so napravljena tako, da ne moreta sneg in dež do hrane, ptički jo pa lahko dosežejo. Razstava torej ni zgolj poučnega in zabavnega, temveč tudi dobrodelnega značaja, zato jo obiščimo.

Z ohranitev železniške direkcije v Subotici

Subotica, 20. decembra č. Mestni svet je imel danes važno sejo zaradi govoric, da bo subotička železniška direkcija premešena v Beograd. Mestni svet je soglasno sklenil odpustiti v Beograd posebno deputacijo, ki bo izročila vladni memorandum, v katerem bo zahtevala, naj železniška direkcija, ki šteje 350 uradnikov, iz povsem nacionalnih, gospodarskih in tudi kulturnih razlogov ostane še nadalje v Subotici.

Stavka v Naški tvornici tanina

Sarajevo, 20. decembra č. V parni žagi in tvornici tanina »Naška d. d.« v Begovem hanu je pričelo stavkati vseh 500 delavcev.

Volunski proces v Budimpešti

Budimpešta, 20. decembra g. Vojaško sodišče je obsojilo 8 oseb zaradi volunstva na razne zaporne kazni. Med njimi so trije rumunski državljani in ena češkoslovaška državljanka.

Ptuj in priključitev občin

Ptuj, 20. decembra

Z novim zakonom o mestih je stopilo v ospredje tudi aktuino vprašanje priključitve onih občin, ki gravitirajo k mestni občini ptujski in imajo že same po sebi značaj mesta. Pa kakor se občine v okolici drugih naših avtonomnih mest upirajo priključitvi, tako se upirajo tudi občine v okolici Ptuja in je najbrž ravno pri nas najhujši boj. Ptujška mestna občina se je namreč odločila za dve varianti za priključitev k Ptuj. Po enem načrtu naj bi se priključila mestu na levem bregu Drave od občine Grajene okraj Vičava in del Mestnega vrha z Ljudskim vrtom, na desnem bregu pa občina Breg, predvsem oni del do potoka Studenčnice, ki ima že itak popoln značaj mesta. Drugi načrt predvideva k vsemu temu še razširitev na Zgornji in Spodnji Breg. Obe občini pa se temu načrtu z vsemi sredstvi upirata, zlasti se občina Breg, ker se boji, da bi se s tem zvišale davčne dajatve in da bi prešlo v občino tudi preveč brezposelnih.

Res je, da se bodo dajatve nekoliko zvišale, toda to naj ne bi bila nikaka ovira za uresničenje velike občine ptujske, ker pridobi s tem meso tovarno »Petovica«, ki je zdaj v neposredni bližini mesta, občina Breg pa s priključitvijo k mestu spet pridobi razne koristi. Banska uprava naj odloči, ali se načrt uresniči. Naj po zaslišanju obeh občin stavi konkretni predlog ministrstvu glede združitve občin k mestu Ptuj. Pričakovati je odločitev v najkrajšem času.

Velik proces v Zagrebu zaradi oderuštva

Zagreb, 20. decembra. č. Danes se je pričel proces proti Leonu Fogliardiju, italijanskemu državljanu, doma iz Fioria. L. 1920. se je naselil v naši državi in je spet začel prodajati sir. Pozneje je ustanovil nekako protizakonito zastavljalnico. Dajal je posojila in zahteval zanje naravnost oderuške obresti, v nekem primeru celo 2000 odstotkov. K njemu so prihajali po večini ljudje, ki so se trenutno znašli v hudi stiski. Dajal jim je po 120 Din posojila, a jim takoj odtrgal 60 Din na račun obresti. Obenem je jemal od njih v zastavo orodje, šivalne stroje in slične predmete. Če v mesecu dni niso vrnili svojega posojila, jim je zastavljene reči prodal. Dajal pa je na posodo po 100 do 10.000 Din.

Fogliardi se je pri današnjem zaslišanju zagovarjal, češ, da ni dajal posojila na zastavo, nego, da je bil njegov posel čisto trgovskega značaja. K njemu so prihajali ljudje, ki so rabili denar. On je od njih kupoval stvari ter je sestavljal tudi kupnoprodajne pogodbe, na katerih so se sami podpisali. Od denarja, ki jim ga je dal za prodano stvar, je takoj odbil obresti in odstotek za stroške. Nato je stvari prevzel ter je ljudem čez mesec dni poslal pismeno ponudbo, naj svoje stvari od njega zopet odkupijo. S tem se je hotel izogniti kazni.

Proces je eden izmed največjih, kar jih je bilo kdaj v Zagrebu. Oškodovanec je okrog 200. V zastavo so mu prinašali pohištvo, zlatino, orožje, obleke, avtomobile, gramofone, radio aparate, skratka vse mogoče premetljive. Razprava bo trajala bržkone mesec dni. Glede visokih obresti je Fogliardi dejal, da jih je računiral zaradi tega, ker je moral blago hraniti v svojih skladiščih, plačevati transportne stroške in vzdrževati več akviziterjev, ki jim je dajal 15 odstotkov provizije od bruto dohodkov.

Sporazum z upniki mesta Krizevec Krizevec, 20. decembra č. Pred sreskim sodiščem je bila danes dosežena poravnava med upniki in krizevsko mestno občino. Terjatev upnikov je znašala 1.897.565.61 dinarjev. Pogajanja so se vršila dva meseca. Sporazum je bil dosežen tako, da bo občina plačala v 6 mesecih svojim upnikom 55 odstotkov dolga.

Avstrijskomadžarski kulturni pakt

Dunaj, 20. decembra AA. Jutri bo prisla na Dunaj delegacija madžarskega prosvetnega ministrstva, ki bo imela razgovore za sklenitev kulturnega pakta v okviru rimskih protokolov.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za petek: Malo spremembe, še nadalje možnost padavin, v višinah nad 1000 m bo snežilo.

Kaka bo usoda banditov Pavelića in Kvaternika

ako ju bo, kakor napovedujejo italijanski listi, sodelilo italijansko sodišče po italijanskih zakonih

Razni italijanski listi, ki so opravičevali stališče Italije glede neizročitve banditov dr. Pavelića in Kvaternika, so čutili potrebo poudarjati, kako da so italijanski zakoni še mnogo strožji od zakonov drugih držav, hoteč očitno prepričati svet o tem, da bo te bandite v Italijo doletela še hujša kazen, kakor bi jih doletela v Franciji. V resnici pa je stvar precej drugačna.

Delikti proti državi so urejeni v italijanskem kazenskem zakoniku v 1. oddelku II. knjige v čl. 241 do 313. Čl. 276 vsebuje sankcije za atentat na kralja, regenta, kraljico, prestolonaslednika in prince kraljevske rodbine. Kazen (izvzemiš ponesrečene atentate na prince): smrt. Ista kazn je za atentat na predsednika vlade (čl. 279). Glede poglavarjev inozemskih držav pa določa čl. 295: »Kdorkoli na ozemlju države poskuša usmrtiti ali poškodovati vladarja tuje države ali omejiti njegovo osebnostno svobodo, se kaznuje v primeru poskusa nemrtivte z zapornim ne izpod 20 let in v drugih primerih z zapornim izpod 15 let. Če je imelo dejanje za posledico smrt poglavarja tuje države, se storilec kaznuje s smrtjo, ako gre za poskus usmrtitve; v ostalih primerih se kaznuje z zapornom.«

Čl. 300 pa določa, da se uporablja določba čl. 295 samo v kolikor jamči tuj zakon poglavarju italijanske države enako kazensko zaščito. Če te enakosti v zaščiti ni, se uporablja določba XII. oddelka. (delikti proti osebi), ki vsebujejo v čl. 575 sankcijo glede navadnega umora.

Spričo te določbe je jasno tole: Le ako bi se Pavelić in Kvaternik obtožila za dejanja, ki sta jih izvršila na italijanskem ozemlju, bi se mogla uporabiti proti njima določba čl. 295, torej eventualno tudi smrtna kazen. Kaj sta ona počela v Italiji, ne bo mogoče nikoli dokazati. Pa tudi če bi se jima dokazala taka dejanja, ki bi se obelježevala kot poskus usmrtitve, izvršene na ozemlju kraljevine Italije, bi bila uporaba čl. 295 nemogoča, ker francoski kazenski zakon ne vsebuje nobene določbe glede usmrtitve ali poskusa usmrtitve tujih suverenov. Repročitve, ki jo predpostavlja čl. 300 Ital. kaz. zakona torej ni. Za dejanja, za katera bi bilo dokazano, da so bila izvršena na ozemlju francoske republike, bi odgovarjala torej bandita Pavelić in Kvaternik zgolj po določbah čl. 575 in naslednjih, ki obravnavajo usmrtitev čl. 576 določa smrtno kazen za usmrtitev pod obtežujočimi okolištnimi, navedenimi pod točkami 1. do 5. tega člena. Druge obtežujoče okoliščine so navedene v čl. 577, ki določa dosmrtno roblo (ergastolo). Med temi obtežujočimi okolištnimi je pod točko 3 naveden preudarek. Le ta obtežujoča okoliščina bi prišla v konkretnem primeru v poštev in ne one navedene v čl. 576, ki se pod točko 1. tega člena nanašajo na obtežujoče okoliščine, navedene v čl. 61 pod točkami 1. do 11. Pod točko 10. tega poslednjega člena je sicer navedena kot obtežujoča okoliščina med drugim, da se je kaznivno dejanje izvršilo proti diplomatiki ali konzularnemu zastopniku kake tuje države, ne omenja pa poglavarja tuje države.

Simon o izgonu Madžarov iz Jugoslavije

London, 20. decembra. č. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je angleški zunanji minister sir John Simon odgovoril na interpelacije zaradi izгона madžarskih državljanz iz Jugoslavije. Dejal je, da je bila ta zadeva že pred tednom dni zaključena. V kolikor pa bo še kak Madžar izgnan iz Jugoslavije, bo to le v skladu z jugoslovenskimi zakonskimi določbami glede priseljencev. Tujcem, ki se nelegalno mudijo v državi ali ki spričo velike nezaposlenosti delajo nevdržljivo konkurenco domačim delavcem, se ne izdajajo več nova dovoljenja za zaposlitev v Jugoslaviji.

Dunaj, 20. decembra. č. »Neuigkeits-Blatt« je objavil vest iz Budimpešte, da je dal Oton Habsburški papežu Piju XI. na razpolago večjo vsoto denarja, da jo uporabi v korist madžarskim državljanom, ki so bili izgnani iz Jugoslavije. V madžarskih krogih so to vest sprejeli z vidnim zadovoljstvom.

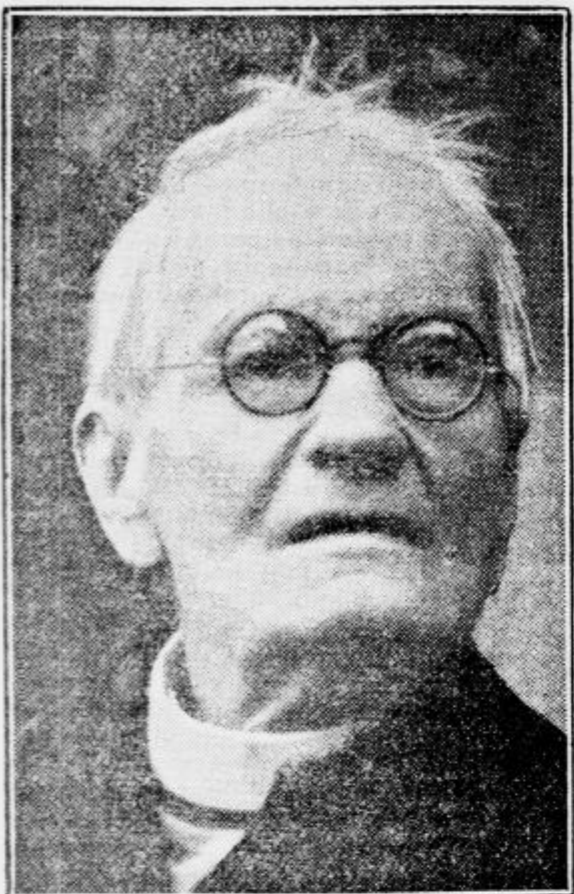
Belgijsko konsolidacijsko posojilo

Bruselj, 20. decembra AA. Dosežen je sporazum o najetju belgijskega konsolidacijskega posojila v Franciji v znesku 475 milijonov frankov po emisijemskem tečaju 91 odstotkov. Obrestovalo se bo po 5 odstotkov, amortizacijski rok pa bo 50 let.

Naši kraji in ljudje

95letnica rojstva prelata Toma Zupana

Naš najuglednejši narodni svečenik in najstarejši pismeni Slovenec prelat gospod Toma Zupan praznuje ob enem s svojim godom 95letnico rojstva. Z žilavo odpornostjo, kakor jo more dati le gorej-

ska priroda, kljubuje čestiti oči vsem tegobam, ki jih sicer naklanja življenje v tako visokih letih, bližajočih se veku, stoletnici. Iz tistega tihga Tuskula, iz gradiča na Okrogli nad peno se Savo onkraj Kranja, ogreva tisoče in tisoče slovenskih src oženj domoljubja, ki ga je Toma Zupan zadel z ustanovitvijo Ciril-Metodove družbe. In od tam poganja in razrača svoje korenine v našo srčno kri drevo Prešernovega rodu. Sorodnik po krvi in duhu se je Toma Zupan najbolj približal Olimpijcu in z njim bo živel, ko za nešteti njegovi sodobniki ne bo sledu ne imena. Živ simbol zdravja in krepkosti našega naroda, tvorec se v poznih letih naj sam ostane prelat Toma Zupan ohranjen do krajinah mej človeškega življenja.

Dr. Tomo Zarnik 70letnik

Zagorje, 21. decembra

Prihajajoči zagorski zdravnik g. dr. Tomo Zarnik praznuje dva častljiva življenjska jubileja: 70letnico rojstva in 35letnico svoje zdravniške službe v Zagorju. Rojen v Kropi kot sin tamošnjega nadučitelja se je po dovršeni gimnaziji posvetil medicinskemu študiju na Dunaju. Po doktorski diplomi je daljše študij let prakticiral v ljubljanski deželni bolnici in se tako strokovno izvrstno usposobil. Leta 1899. je imela krajevna bratrska eklatnica v Zagorju nastavitve novega zdravnika. Tiste čase je vladal po naših rudarskih revirih strogo nemški duh in le posamezni mlajši uradniki so nosili na

svojih ramah vso težo narodne probe in prosvetiteljstva. Tak narodni idealist je bil pokojni računovodja bratovske skladišnice, Jerin Slavoj, ki je umel zainteresirati odbornike, da so z večino glasov izglasovali za mladega slovenskega zdravnika proti nemškemu tekmeču.

Novi mladi slovenski inteligent je takoj odločilno posegel v vse politično, gospo-

darsko in kulturno življenje narodno probujajočega se gospodarstva in tu je dr. Zarnik s svojim odločnim nastopom v nemajhni meri pripomogel k temu, da so v občinskem zastopstvu zmogli Slovenci in da je tudi vse za naprej ostala občina v slovenskih rokah. Dobro se zavedajo, da je gospodarska moč podlaga vsakega narodnega razvoja, je veljalo nadaljnje njegovo delo razvoju posojilnice, katere predsednik je že skoraj polni dve desetletji. Politiko je sodeloval vedno v narodno naprednem gibanju ter je bil tudi ustanovitelj NDO. Tudi za napredek in obstoj obrtne šole ima jubilarnt neprecenljive zasluge, zlasti se je pa mogel uveljaviti kot večletni starosta Sokola, ki je mnogo storil za ugled in napredek društva.

Ni ga narodnega ali humanitarnega društva, ki ga ne bi šlo med svoje podpornike in člana, nikdar ni pozabil tudi naše revne in izstradane deca, ki jo vedno obilno obdaruje. Vse življenje in napredek našega kraja nosi pečat njegovega dela, in če se je kje uveljavilo, da more biti dober zdravnik le tudi dober človek, se je to pri našem jubilarntu. Kakor so tudi neusmiljene redukcije v naši dolini upropastile na stotine rudarskih družin, se marsikdo mogoče niti ne zaveda, da je dr. Zarnik tisti, ki je s svojo uvidenostjo in visoko razvitim socialnim čutom, v največji meri pripomogel, da ima vsaj del teh ljudi skromno pokojnino.

Svojo življenjsko pot je združil g. dr. Zarnik z gospo Minko, roj. Janežičevo, hčerjo veleposestnika iz Mlinš pri Kanderšah. Iz njegovega zakona so tri hčere: Florja, poročena z vladnim svetnikom Pitami-

cem, Vida, poročena z rudniškim inženjerjem Mastnakom in Zora, ki je profesorica na ljubljanskem konservatoriju, znana pianistinja. Duševno in telesno svež se je odpoval vseh javnih proslav in boče le v najožjem krogu proslaviti svoj jubilej. Zagorska javnost pa kljub temu ne bo nikdar pozabila njegovega plemenitega dela, ki ga je izvršil v teku 35 let. Vključ strogo naprednemu mišljenju in delu jubilarnt nima nobenih sovražnikov tudi ne v politično nasprotnih taborih, ker je povsod deli lin podpiral le poštenost in plemenitost. Zato lahko danes s ponosom zre na svoje plodonosno življenjsko delo in slavljenca vsi Zagorjani kličemo iz polnega srca: Še na mnoga, mnoga leta!

Kakao ni več samo bogatim dostopen, temveč si ga more vsakdo privoščiti. Zavitek Mirim kakao za štiri osebe velja samo Din 1.—. Mirim kakao je priznan dober in okusen, pa tudi izredno hranljiv in okrepujoč. Dobite ga v vsaki trgovini.

Operacija ranjenega srca

V krški bolnišnici so srečno operirali mladega obupanca

Videm, 20. decembra

Danes si je v Stari vasi pri Vidmu skušal vzeti življenje mladenič Maks Ivačič. V duševni potrtosti je segel po samokresu in se ustrelil v levo stran prsi. Takoj so ga prepeljali v občinsko bolnico v Krškem, kjer sta mu zdravnika takoj operirala srce. Rana je bila tik pod levo prsno bradavico. Fant si je prestrelil srce in pljuča. Med prsnico in med četrtim in petim rebrom sta zdravnika napravila majhna vrata ter tako prišla do srca.

Osrčje sta odprla in opazila na steni levega srčnega prekata poldrugi centimeter dolgo rano, ki je močno krvavela. Rano sta v nekaj sekundah zašila s tremi šivi.

Med tem, ko sta šivala, je srce vedno počasneje utripalo. Čim pa je bila operacija dovršena, se je začelo srce vidno popravljati in je dobilo vsak trenutek hitrejši ritem. Po operaciji, ki je bila izvršena v lokalni anesteziji, je šlo tudi bolniku na bolje, roke in noge so se mu ogrele, čeprav so bile nekaj trenutkov prej ledeno mrzle. Seveda pa je njegovo stanje še vedno resno zaradi prestale operacije in velike izgube krvi.

To je bila ena izmed prvih operacij srca v Sloveniji. Izvršila sta jo primarij občinske bolnice v Krškem dr. Julij Murgelj in kot asistent sekundarni zdravnik dr. Rajko Fenc.

Pol milijona škode po požigu v Halozah

Ogenj je upepelil veliko domačijo pri Sv. Barbari

Ptuj, 20. decembra

Danes okrog polnoči je nenadno izbruhnil ogenj v trgovini in hiši posetnika Zige Primožiča pri Sv. Barbari v Halozah. Goreti je začelo nenkrat na več straneh in sta bila v plamenih stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Domači, ki so vsi spal, so si komaj rešili golo življenje. Vzorno urejena domačija na velikem kompleksu je bila kmalu uničena. Pogorelo je pet objektov do tal in ostalo je samo golo zidovje. S poslopji vred je pogorelo tudi 50 voz sena in drugih poljskih pridelkov. Starinsko in visoko vredno pohištvo, obleke in vse drugo je ogenj uničil. Iz trgovine so

rešili le nekaj manufakturnega in spicerijskega blaga, a še to so brezvestni ljudje, ki jim ni mar nesreča drugih, odnesli.

Nesreča je bila zato tem večja, ker ni tam domačih gasilcev in so poklicali gasilsko četo iz eno uro oddaljenih Stojncev na pomoč. Gasilci so seveda takoj prihitali s svojo brizgalno, niso pa mogli dosti pomagati in je kljub vsem naporom zgorelo skoraj vse. Lepo poslopje, ki je bilo eno največjih na trgu, je danes žalosten kup razvalin. Škoda je izredno velika: cenijo jo na okrog pol milijona Din. Kakor zatrjujejo, je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja. Orožniki so uvedli obširno preiskavo.

Tatinski rekord mlade trojice

Pokradli so nad 20 koles in imeli lastno predelovalnico

Ljubljana, 20. decembra

Zadnji čas so tatvine koles v Ljubljani in okolici dosegle tolikšen obseg, da smo morali v listu uvesti že domala stalno rubriko o tej vrsti kriminala. Nobeno drugo blago ni tako pripravno in mikavno za prilobnostno tatvino kakor kolo, ki sloni v veži ali ob zidu pred hišo brez gospodarja. In zato se tatovi koles rekrutirajo iz vsake vrste ljudi: vlomilci in drugi nepridipravi jih kradejo, da beže pred zasledovalci, mladi fantje jih na tihem odpeljejo za zabavo, a posebni specialisti jih kradejo na debelo, da započenjajo cele majhne veletrgovine z njimi. Takšen »veleobrat« je policija danes dopokladala v Šiški.

Postni sluga Zanoškar je na ulici postal pozoren na mladega fanta, ki je na biciklu tovoril dva blatnika in plašč od kolesa. Zanoškarku je bilo dan poprej izginilo kolo in — glejte! — v rečeh, ki jih je vozil fant, je spoznal dele svojega ukradenega vozila. Prijel je fanta in ga izročil stražniku. Policija je po kratkem zaslišanju odkrila, da so trije mladi fantje iz Šiške or-

ganizirali širokopotezno sistematično krajo koles. Vodja te »trojke« je bil 23leten ključničarski pomočnik, z njim sta »delala« dva mlajša mladeniča: 15leten mehaniški vajenec in 14leten dijak. To je pač edinstven primer tatinske družbe v Ljubljani. Ti fantje so sporazumno odvajali kolesa neznanim lastnikom, in da zabeležijo sled za seboj, so uredili celo ilegalno delavnico za razdiranje in predelavanje koles. Po navadi so vsak ukraden bicikel razdrli, boljše dragocenejše dele prodali, drugo pa zavrgli. Ne da se še ugotoviti, kako dolgo so bili že na delu in koliko biciklov so razjemali. A kakor kaže, jih ne bo mnogo manj kakor 20 do 30. Policija je pri vseh treh aretirancih našla več celih koles ter za cele zaboje njihovih delov in mehaničnega orodja, ki sta ga mladi ključničar in mehaniški vajenec najbrž nakradla v delavnicih svojih mojstrov.

Zdaj, ko so trije tako spretni in delavni kolejarji pod ključem, smemo najbrž upati, da bo promet v tej tatinski panogi vsaj začasno vidno padel.

Zagonetna tragedija povratnika iz Belgije

Ob vrnitvi v domovino se je rudar Peter Mervič ustrelil

Ljubljana, 20. decembra

Kakor se to zadnji čas pogostokrat dogaja, se je tudi v soboto 14. decembra pripeljal z avstrijskim brzim vlakom na Jesenice večje število naših delavcev, ki so do krize delali v industrijskih središčih Belgije in Francije in ki se zdaj po malem vračajo domov. Tisti dan se je pripeljal iz Belgije okrog 15 naših ljudi. Med temi povratniki so po navadi redki, da prinašajo bogastvo s seboj. Po večini prihajajo izseljenci v domovino izžeti, izmozgani in praznih rok. Redka izjema med njimi je bil Peter Mervič, 31letni rudar z Razbora pri Sevnici, ki je sedem let delal v belgijskih rudnikih. Mervič si je bil v Belgiji prihranil lep denar. Z večernim brzim vlakom se je Mervič z drugimi rojaki pripeljal v Ljubljano in se ločil od družbe. Za en dan se je hotel ustaviti v glavnem mestu svoje ožje domovine in je prenočil v hotelu »Metropole«.

Naslednje jutro si je po malem razgledoval mesto poleg nebotičnika se je slučajno seznanil z mladim dalmatinskim krošnjarjem Radom Mitrašičem, ki je simpatičnemu tuincu ponudil naj kupi kaj drobnega iz njegove krame. Peter Mervič si je res omislil pri njem kos mila in preprosto listnico, nato pa je povprašal prodajalca po najbližji banki, kjer bi lahko menjal belgijske franke. Dalmatince ga je popeljal v Prvo hrvatsko štedionico, kjer je Mervič izmenjal 700 frankov. Mladi rudar iz Belgije, ki Ljubljane ni bil vajen, se je v svoji neorientiranosti kar za trajno naslonil na omenjenega Dalmatinca; in ko sta v banki opravila, ga je povprašal po pripravi trgovini, kjer bi si lahko za majhen denar kupil dobro obleko. Mitrašič ga je napotil v znano Preskerjevo trgovino na Sv. Petra cesti. Zaradi solidnega blaga in ugodnih cen ljudje z dežele tu že od nekdaj radi nakupujejo. Pri Preskerju si je Mervič izbral lepo črno obleko za 750 Din in sivo športno čepico, že prej pa si je prav tako v družbi z dalmatinskim krošnjarjem v neki drugi trgovini kupil par čevljev. Pozneje sta se kot stara dva znanca vnovič srečala na kolodvoru in Mervič je uslužnega krošnjarja povabil k Mikliču na kozarec vina in malo prigizga. Zvečer je kupil na glavnem kolodvoru vozni listek do Brega, ki je najbližja postaja njegovemu domačemu kraju, in se odpeljal.

Kakor nam javljajo iz Sevnice, se je Mervič na poti z brežiškega kolodvora dobil s starim znancom svoje mladosti, ki jo je bil preživel doma, s čevljarskim pomočnikom Ludvikom Šiško z Lisce. Pozdravila sta se in sta šla počasi skupaj proti domu. Peter Mervič je na svojega starega prijatelja od vsega početka napravil zelo čuden vtis. Z nobeno besedo se ni

zanimal za svoj dom in za svoje ljudi. Znanje je bilo, da Peter že od nekdaj ni imel rad ne svoje matere ne drugih doma in je prav zavoljo tega tudi šel pred leti za srečo v Belgijo. Ko sta tako hodila po cesti skozi samotne gozdove, ki se razprostirajo po bregovih pod Razborno, je Šiška dobil nujen vtis, da v Petrovi duši ne more biti vse v redu. Blizu graščine Rudar sta se sopotnika razšla. Krenila sta vsak proti svojemu domu. Malo pozneje je pri Mervičevih na Razborno začel gorati kozolec. Domači so planili pokonci, da pogase požar. Peter, ki se je vrnil iz tujine, pa v domači hiši sploh ni potrkal. Krenil je čez hribe, ki se vlečejo tam med Sevnico in Planino.

Naslednje jutro je upokojeni rudar Zakrajšek našel njegovo truplo ob banovinski cesti pri vasi Orešju. Peter Mervič je ležal na trebuhu, z obrazom na rokah, zraven njega pa samokres kalibra 7.50 mm. Ležal je v jarku pod cesto, tako da so se mu noge namakale v vodi mimo tekoče Sevnice. Pri mrtvecu so našli tudi okrog 6000 Din — vse denar, ki mu je ostal od zamenjanih belgijskih frankov.

Ko se je vest o najdenem truplu raznesla po okoliških vaseh, je ljudski glas takoj dvignil sum, da gre za umor. Sevniki orožniki, ki so takoj uvedli skrbno vsestransko preiskavo, so aretirali tudi Mervičevo mater, sestro in brata. Toda kakor je preiskava pokazala, ne more biti suma, da bi bil Mervič umorjen. Peter Mervič se je vračal iz Belgije v stanju nekoga čudnega duševnega razkroja.

Ze znanici, ki si jih je nabral v Ljubljani, so se čudili, kako, da se mu tako malo mudi domov, pa je na vse takšne pripombe odvrčal, da bo še prežgadol doma. Hišo svoje matere je obiskal na tistem ponoči očitno samo zato, da se kako mahuje nad svojo rodbino. V razborski okolici prevladuje sum, da je prišel Peter iz Belgije samo zato, da svoji materi zažge kozolec. Revolver, ki so ga našli kraj njega si je po vsej priliki nabavil v Ljubljani. Njegov kovček so nedotaknjen našli v bližini njegovega doma.

Za Sevnico in okolico je zagonetna smrt mladega rudarja vzbudila toliko večje zanimanje in razburjenje, ker so pred kakšnimi 14 dnevi v Bianci pri Sevnici našli prav tako ustreljenega kmečkega sina Dominika Divjaka, čigar smrti preiskava doslej še ni mogla pojasniti.

OBČUTEK ZANESLJIVOSTI

In dovršene negovanosti imajo one gospe, ki uporabljajo za svojo intimno toaletno izkušeno sol za izpiranje ISLA-Spülals, proizveden s solnika Bad Ischl. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Paracelsus k. d., ZAGREB 3.

„Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji...“

V letošnji božični noči bo ta spev, ki ga bodo oddajale vse postaje sveta, dvakrat pomemben.

Evropske postaje bodo oddajale skupen spored božičnih pesmi vseh narodov, med njimi tudi slovenske.

Zvonili bodo zvonovi slavnih katedral. Angleži prenašajo zvonjenje iz Jeruzalema, Bombaja, Kanade, Londona.

Preko vatikanske postaje bo govoril papež božično poslanico vsem kristjanom sveta. Na Dunaju in drugod nastopijo pred mikrofonom kardinali in visoki cerkveni knezi.

»Sveta noč, blažena noč...« v vseh jezikih bomo čuli to vedno lepo pesem.

Da postrežemo našim odjemalcem ter jim omogočimo poslušati vse lepote božične noči na dobrem radijskem aparatu, bo naša trgovina in delavnica na razpolago v nedeljo 23. t. m. cel dan ter v ponedeljek do 6. ure zvečer.

RADIO, reg. zadr. z o. z. v LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 7

KULTURNI PREGLED

„Štirje grobani“ v ljubljanski operi

Za božično darilo — Wolf-Ferrarijevo muzikalno veseligrig v treh dejanjih (štirih slikah) »Štirje grobani«, ki je v sredo zvečer doživela veselo, živahno in s prijaznim uspehom kronano premiero, se moramo zahvaliti dirigentu g. dr. Svari, režiserju g. R. Primožiču, opernim pevcom gg. Betettu (Lunardo), Primožiču (Mauricio), Zupanu (Simon), M. Rusu (Caucian), Banovcu (Filipeto), Marčecu (prof. Riccardo) ter opernim pevkam Kozarjevi (Margareta), Ribičevi (Lucieta), Zuparjevi (Marina), Poličevi (Felice) in končno tudi Ramsakovi (služkinja pri Marini).

Po Goldonijevi komediji »I rusteghje« je knjigo komponist napisal G. Pizzolato, držeč se tesno izvirnika, prevedel pa jo je za naš oder dr. I. Šorli. Štirje benečanski meščani, zvesti starim šegam in običajem, so vražniki »modernih« žena in njihovih modnih oblik, bogati, živčni komedoni in v izobilju, asistirajo pri zaroki hčere in sina dveh zvestih tovarišev. Zaroka naj bo seveda zvesta stari šegi, po kateri se mladi bodoči par ne sme spoznati pred tem oficielnim dogodkom. Z raznimi navmi in spletkami pa se mlada vendar vidita pred zaroko. Velikaamera pri očetu se napoved pred navalom porednih žensk izpremeni v odpuščanje in splošno veselje. Zgodba,

katere poanta, tako pristavlja sam pisatelj Goldoni, še v tistih časih nemara ni zadelala več v žrno.

E. Wolf-Ferrari, sin nemškega slikarja in italijanske matere, združuje v sebi germansko poglavljanje, temeljito pronicanje v glasbene potankosti, skrajno vestnost v izdelovanju in piljenju detajlov, srčno intuicijo ter italijansko gibljivost, žarko, četudi ne široko melodičnost. Njegova orkestralna sredstva so štedljiva, ekonomična, a vendar popolnoma zadostajo za lahke, ljubeznivo humorne stvari, ki jih tako rad obdeluje. Iz njegove muzike se smehljiva Mozart. Ta vzor lahko spoznaš po sredstvih in vodilnih mislih, ki so temelj Wolf-Ferrarijeve muzike. Motivna, melodična tehnika, polifonska in kontrapunktična obdelava pa kaže mnogo ljubezni za pomožartovski dobo; impresionistični stil nas celo vodi v moderno glasbeno komedijo. Partitura je znatno komplicirana, iskreča se majhnih, a duhovitih glasbenih bliskov in je, kakor bi razpršil vodni curek v solnčnem zraku v tisoče in tisoče blestečih kapljic. Iz nje bereš ogromno glasbeno oznanje ter silno ostro situacijsko in psihološko karakteristiko. Pri vsej zamatnosti pa sta vidni prozorna jasnost in arhitektonske zgradbe in virtuoznost v obravnavi smoti. Glasbena dračika in na-

videzna stalna nasprotstva nikjer ne žalijo estetičnega čuta pozornega poslušalca. Ni to umetnost širokotežnosti, velikih dimenzij, marveč umetnost malih sredstev, umetnost, ki zna točno izbrati sebi primerne tekstke.

G. dr. Svari z zadostjenjem in veseljem priznava, da je nagajivo, včasih zelo zahrbljato partituro temeljito razčlenil, razvozljil ter jo poslušalcu pevski in instrumentalno tolmačil kar se da do zadnjega tona izklesano in večje. Zdi se mi, da mu je stvar poleg truda napravila tudi mnogo iskrenega veselja, saj mu je po nekaterih plateh dokaj sorodna. K radostnemu uspehu mu je poskuala publika, pa tudi po zaslužku na odru.

G. Primožič je vzel morda vse štiri »grobjanec« res pregrebajansko in nekam pramalo simpatično. Saj to niso najbrž stari, zanemarljivi in hladni možje, temveč ljudje z mladimi, ljubeznivimi ženami, sramežljivi ljubečji in tudi ljubljani, ki se upirajo le novim modam, a sicer žive v svojem rodbinskem krogu zadovoljno in srečno. Tisto bolj komično kakor robato zabavljanje zastran žena se izpremeni pri prvi lokavi ponižnosti in navidezni pohlevnosti družice v sam solnčni »svit«, v zadovoljno odpuščanje. Kljub vsemu morajo biti starinsko elegantni, čedni, simpatični, obriti, lepih manir itd. Taki možje, kakor je bil v svoji, sicer za podobno priliko sijajni maski, n. pr. Zupan ali Rus, ne bi prav za prav smeli imeti tako ljubeznivih ženic, ker je bil podan kontrast vendarle preoster. Vsa jaz imam ta čut. G. Betetto je najbrž že iz prirojenega

čuta za neke meje bil izmed vseh štirih najsimpatičnejši. Vsekako je bil najbolj pretiran g. Primožič v smenu zanemarljivega, odurnega žida. Ne mamki mo drekati močnega režiserskega daru. Njemu se je zahvalno G. dr. Svari zaradi filigranskega izdelaosti vseh štirih, ponekod igralski zelo kompliciranih slik tako lepo uspel.

Vsem damam poklon! Igralki in pevk, ki bi bile bolj uživljene v svoje vloge, enako izravnanih, enako odličnih, si ni treba želeti. G. Marčec je bil sijajen kavalir, g. Banovec kar najboljši pripraven ženin. Nikakor ni glasbena plat sodelujočih enajstih oseb tako igravo lahka, kakor se je zdelo. Prav v tem je bila umetniška dovršenost te stvari, da so jo vsi podali kljub neštetim težavam tako, kakor bi bila le igrata. Vsi so bili enakovredni in krivico bi delal onemu, ki bi ga zapostavljal pred drugim. Vsi so veseli bufooperi pripomogli do bučnega, najljubeznivejšega uspeha. Bilo je dosti ploskanja, dosti cvetja, dosti priznanja in »štirje grobani« bodo naši publiki še dolgo ostali dobri prijatelji.

Koncert mariborske Glasbene Matice

Matičarji v Mariboru so na letošnji rojstni dan blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja podali glasbeno počastitev njegovega spomina in to zamisel v celoti in detajlih solidno izpeljali. Ze iz programa samega prihaja neka enotnost ter

ubranost v vrstiviti poedinih točk, ki so bile z globokim glasbenim okusom in čutom prilagojene glasbeno počastitvenemu značaju koncerta. Pesniško zanosnim uvodnim besedam Matičnega predsednika dr. Leopolda Poljanca je sledil vokalni del koncerta. V sijajni razporeditvi se Gallusove, Mirkove, Grečianinove in Mokranjčeve skladbe nanašajo na marseillski heroično tragični dogodek. V globokih in poduhovljenih akordih Gallusove motete »Eccequomodo moritur iustus« (»Glejte, kako umira pravičnik«) ter presunljivih fortissimih naj bi zvenela silovita bolečina in groza zadnje ure umirajočega velikega vladarja. V Mirkova svojski zgrajena in s povsem novimi ter kisanimi domovinsko izraznimi motivi prepojena skladba »Domovinic«, ki so jo podajali po besedilu Griše Koritnika naj bi priklicala v spomin pokojnikovo ljubezen do velike, po njem ustvarjene in zvarjene domovine. Transcedentalni element se odraža v obeh naslednjih skladbah: v »Očenu« A. Grečianinova Tihonoviča in Mokranjčevem »Opeluc«. Grečianinov je mariborski glasbeni publiki znan iz leta 1930., ko so Matičarji izvajali v mariborski stolnici njegovo veličastno »Domestveno liturgijo«. Njegov »Očenaš« razodeva vso veličastno melodično lepoto ruske cerkvene glasbe in vsebuje altovski recitativ, ki ga je podala naša odlična solistinja in koncertna pevkja prof. Lida Vedralova z glasovno prosojnostjo in izčiščenost solistovskega dikcija. Mokranjčeva skladba »Opeluc« kaže nekatere značilne razlike med

Anny Ondra
kot

VESELA NASLEDNICA

Sodelujejo:

MATHIAS WIEMANN, PETER VOSS in MAX GULSTORFF

Danes
premiera

vesele komedije
polne smeha in
zabave

ELITNI KINO
MATICA

Predstave ob 4.
7.15 in 9.15 zvečer

Domače vesti

• 100 letnica rojstva enega največjih naših pravnikov. V Cavtatu se je 20. decembra leta 1834. rodil Baltazar (Baldo) Bogišić, ki je postal eden od največjih jugoslovenskih pravnikov. Ker ga njegov oče tugoval ni pustil prej od doma, se je posvetil študijem šele v starosti 23 let najprej v Benetkah, potem pa na Dunaju in v Berlinu. Postal je doktor prava in filozofije in je bil najprej nameščen v dvorni knjižnici na Dunaju, kjer je bil sodelavec in prijatelj velikega slovenskega učenjaka Miklošiča. Njegove razprave o pravnih običajih Slovanov so že leta 1866. vzbudile med pravniki Evrope veliko zanimanje. Bogišić se je odzval povabilu ruske vlade in je služboval nekaj časa v Odesi. Najvažnejše njegovo delo je bil osnutek črnogorskega zakonika, za katerega si je pridobil med narodom vse potrebne podatke, da bi zakonik črnogorske države v največji meri odgovarjal pravnemu čutu ljudstva. Med hercegovskim uporom je napravil tudi načrt hercegovske narodne vlade, ki je ostal v njegovi knjižnici. Ta knjižnica vsebuje velike zaklade iz naše narodne zgodovine ter dragocena pravniška in filozofska dela in mnoge velevažne rokopise.

najdražje za udritev domovine. Njegova oporoka »Čuvajte Jugoslavijo!« bo naša neminljiva vodnica. K žari, v kateri je bila ponešena prst izpod Pece — Matjaževga kraljestva — na Oplenac, je izmed 50 društev v Mežiški dolini prispevalo tudi Učiteljsko društvo svoj delež. Po sklepu, da se ustanovi v društvu več krožkov, je sledilo predavanje o manjšinskem vprašanju, ki je v našem obsejnem srezu zelo važen problem. Slika šol ob meji, po večini enorazrednic, je žalostna. Poslopja ne ustrezajo niti v zdravstvenem, še manj v reprezentativnem pogledu. Odločilni činitelji naj bi izkušali nedostatke odpraviti. Potrebna je za to večja postavka v banovinskem proračunu. Šolska poslopja ob meji bi morala še prav posebno ustrezati vsem zahtevam, ki se danes stavijo na šolo.

• Smrt najstarejšega Črnogorca. V Radmančih pri Beranah je umrl kmet Jusuf Kožar, o katerem trdijo rojaki, da je bil star 136 let. Pokojni Jusuf se je drugi oženil z neko vdovo pred 52 leti. Z njo je imel 14 otrok in se je najmlajše dete rodilo pred 34 leti, ko je bil oče, kakor zakujejo njegovi rojaki, star že preko 100 let. Najstarejši Črnogorec je preživel svoja dolga leta drugače kakor drugi ljudje. Tako n. pr. ni 45 let okusil niti kapljice vode ter je pil samo mleko in sok kuhane sadja. Kakor že rečeno, govorijo o njegovi nenavadno visoki starosti samo rojaki, ki je pa utemeljena domneva, da pri tem presojanju let ne bo kake večje pomoči. Pokojni Jusuf se je še letos natančno spominjal dogodkov, ki so se vršili pred kakimi 110 leti.

• Smrtna kosa. V Mostah je umrla v visoki starosti 93 let gospa Marija Briljeva, zasebnica. Pogreb bo jutri ob 15. — Na Jesenicah je umrl ugledni mesar in posestnik Andrej Herman. K večnemu počitku ga bodo spremili jutri popoldne. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Odprite koše SPD: V času od 22. decembra do 2. januarja 1935 bodo odprti in zasilno oskrbovane naslednje koše: Triglavski dom na Kredariji in Staničeva koča; Koča pri Triglavskih jezerih pa v primeru, ako v dolini ni snega. Na vsak način pa bo v tem času odprta tudi Erjavčeva koča na Vršču. V Triglavskem pogorju so znani smuški tereni, ki vabijo množično smučanje za Božič v planine. Stalno pa so oskrbovani z vsem potrebnim: Dom v Kamniški Bistrici, ki ima na razpolago mnogo tople kurjenih sob ter nudi zaželeni odhiti za božične praznike. Ob Bohinjskem jezeru bo itak smuški tečaj ter je cenen odhiti v Zlatogoru in Sv. Janezu. Dom na Kravcu in koča na Veliki Planini sta že pod snežno odejo ter so znani mirni kotički v teh postojankah. Dom na Mrzlici je prijazna izletna točka iz Trbovelj. Tomazina koča na Sv. Gori je krasen izprehod iz Litije s povratkom na Savo. Koča na Ljubniku je stalno oskrbovana ter lahko dostopna iz Škofje Loke. Valvazorjeva koča je stalno oskrbovana. Na Dolenjskem je Dom na Mirni gori oskrbovan z vsem potrebnim. V Logarski dolini so odprte vse planinske postojanke. Koča na Smrekovcu je tudi stalno odprta. Pohorske postojanke SPD vabijo na obilen posej!

• Potresni sunek. V sredo ob 7.13 zjutraj se je čutil v Trbovljah precej močan potres, ki je trajal dve sekundi. Smer je bila od juga proti severu. V višjih stanovanjih so zažvenketale šipe.

• Mednarodna revija narodnih plesov v Londonu. Julija 1935. bo v Londonu mednarodna revija narodnih plesov, pod pokroviteljstvom angleške kraljice. Po angleškem poslaniku so organizatorji povabili tudi našo državo na sodelovanje. Zveza za tujski promet v Sloveniji vabi vse v poštev prihajajoče organizacije, da ji sporoče, ali bi se teh svečanosti hotele udeležiti.

• Badjura znižuje turistom cene l. s. za Zimski vodnik po Sloveniji na 20 Din. Sto izletov po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem na 20 Din. Izlete po Karavan-

kah na 4 Din. Smuško terminologijo na 4 Din. Knjige se dobe v vseh knjigarnah. • Vprašanje božičnih darov. V današnji dobi imajo prvenstvo praktični darovi, zlasti oblačilni predmeti. Primerno in dobro bo za Vašo garderobo, če si nabavite snežne čevlje Wimpasing. • Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepši izdelavo.

Iz Ljubljane

u— Ljudska univerza. Danes ob 19.15 se zaključuje tečaj »Naša država« s predavanjem g. prof. dr. Turka Ernesta o zadnjih borbah za svobodo in zmago ter o državni ureditvi.

u— 65 letnica rojstva praznuje skromno v domačem krogu gospa Tončka Bončarjeva, soproga znanega gostilničarja na sv. Petra cesti št. 41. Ne bi bilo prav, če bi se ob tem prazniku ne spomnili naš list, ki ga že od začetka do danes vsak dan verno prebira. Dobrodušna slovenska mamica, vzorna gospodinja je za svoje goste skrbno postrežljiva. Po njenem ljudskemu in prijaznem obrazu, z rahlim nasmeškom na ustnicah bi sodila prej v galerijo patricijskih graščakinj, kakor pa v kuhinjo priljubljene gostilne, kakor na 4 Din. Smuško terminologijo na 4 Din. Knjige se dobe v vseh knjigarnah.

Če hočeš dobro muško imeti
kupuj pri

Radio Doberlet
Ljubljana, Kongresni trg 8.

mor so zahajali in še zahajajo odlični gostje, zlasti ljubljanski intelektualci. Vrla narodna žena, vneta Sokolica, ki je bila v čitalnici v šiški v mladih letih med prvimi zavednimi pevskimi ter je pela tudi na šišenskem koru, se danes zapiše maršikatore pesem, ki jo je današnji rod že zdavnaj pozabil. Nič ni čudnega, da je po svojih lepih lastnostih njena v svoje mreže g. Matijo Bončarja, bivšega poštnega uslužbenca, ki je pa za zamenjavo poštno kapico po smrti vrlega rodoljuba g. Antona Bončarja z gostilničarstva. Tončka mu je povila sedem otrok, od katerih živa le dva: Milena, ki je ugledna članica in odbornica pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, in sinko Vile, ki vodi doma pekovsko obrt. Blagi ženi, ki je velika dobrotelja revežev, k 65 letnici iskreno čestitamo! Na mnoga in zdrava leta!

Radio-Doberlet

d. z. o. z.
Kongresni trg 8
Zastopstvo-Hornophon

u— Udruženje četnikov, pododbor Ljubljane, bo priredil v sponazumu s glavnim odborom božičnico za svoje članstvo. Vsi omi bratje, ki bi se udeležili te naše božične domačnosti v ponedeljek 24. t. m. ob 20. v salonu restavracije »Pri Mraku« na Rimske cesti, naj se zglasijo do 20. osebno v omenjenem lokalu. — Uprava.

Radio-Doberlet

d. z. o. z.
Kongresni trg 8
Zastopstvo-Blaupunkt

u— Ne pozabite, da bo ZKD predvajala v nedeljo otroško pravljico »Janko in Metka«. V dopolnilno programo bomo videli še dve Mickey miški in še nekaj, kar bo za naše malčke jako zanimivo. Ne zamudite redke prilike in dajte svojim ljubljenskim malo zabave. Vstopnina 3,50, 4,50, 5,50 in 6,50 Din.

u— Karol Kunz — sedemdesetletnik. Gospod Karol Kunz, sošef znane tvornice pletenin v Ljubljani, slavi danes v ožjem krogu svoje rodbine dva pomembna jubileja. Sedemdeset let je poteklo od kar se je rodil — kdo bi mogel to verjeti, ki ga pozna? Živahen in podjeten, neumoren pri delu, kateremu je posvetil vse svoje moči, duša v družbi, ki jo vé kot preudarni, dobi ceniti v redkih urah odmora, je pač ukanil površne znanice: kdo bi po nje-

Radio-Doberlet

d. z. o. z.
Kongresni trg 8
Zastopstvo-Standard

Weilla je plesalka izvajala dvanajst plesov, ki ponazarjajo dvanajst zaporednih živih slik iz dejanja in nehanja ulice. Katja Delakova išče v plesnem izrazu novih življenjskih možnosti. Njeno ustvarjanje prehaja meje klasičnih plesnih oblik, ritmični vzgibi telesa, tega večnega instrumenta, ki nanj plesalka igra, se pri njej vežejo z mnogovrstnimi sredstvi teatra v neko novo formo. V tem svetu je plesna umetnost, ki je bila od nekdaj — še vse prej kakor lirika — najčistejša med sestrami, lahko postala tudi sredstvo ideje, sredstvo življenjske borbe in je v skladu z duhom nove stvarnosti dobila svojo novo, socialno oznako. V tem je ustvarjanje Katje Delakove brez dvoma nekaj novega in obširnega je s posebnim navdušenjem sprejelo zlasti one kreacije, v katerih se najbolj izrazito družijo elementi odrske stvarnosti in ples (Deček iz predmestja, Delo, Prosjaček, Pijanec). V vsem je Katja Delakova doživela lep uspeh. Literarni vločki, ki jih je prispeval pisec teh vrst, so prišli precej okrnjeni na oder. Recitatorka — ga. Nada Obereigner-Jakov — je za svoje izvajanje nekajkrat pri odprti sceni žela priznanje. Glasbeno vodstvo je bilo v rokah prof. P. Sivica.

Uspehi Ada Dariana v Hamburgu. Naš rojak, ugledni operni pevec Ado Darian je nedavno gostoval v opernem gledališču v Hamburgu. Nastopil je v Jarnovi operi »Gozdarjeva Kristina« in je imel izreden uspeh. Kritiki lista »Mittag« je pisal o njegovem nastopu: Madžara Franca je Ado Darian podaljal izprva vzdržno, a se je tem bolj

Danes
Pogrebne svečanosti
blagopojnega Viteškega kralja
Aleksandra I. Ureditelja
Kot dopolnilo programa
Revolucija mladih
Vstaja ameriških dijakov zoper gangsterje
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

govem živahnem nastopu in po hudomušnem pogledu njegovih vedno nasmejanih oči uganil, da gleda ta naš ljubi svet že lepši sedemdeset let? A obenem slavi danes še drug, pomemben jubilej: petdeset let že sodeluje v vodstvu renomirane tovarne pletenin. Od moža, ki je umel v dolgih letih dela in bojev ohraniti tako vedrino duha in telesa, predvsem pa neuklonljiv optimizem, pričakujejo vsi njegovi mnogostevilni znanci in prijatelji, da mu bodo — prav tako kakor danes! — še čez desetletja lahko vzklili: Na mnoga leta!

u— Največja senzacija za božične praznike bo predstava filma »Kleopatras«. To delo je tako močno in veliko, da bodo gledalci strmeli nad razkošjem in lepoto starega Egipta. To je edino delo, o katerem lahko rečemo, da je verna slika tedanje dobe.

u— Društvo »Delo in eksistenca« poverjenišvo za šiško in Bežigrad, vabi vse brezposelne in vse, ki želijo sodelovati pri izboljšanju današnjega bednega socialnega stanja, na javni seštanek v nedeljo 23. t. m. ob 9. v Zg. šiški v prostorih gostilne pri »Birtu«.

u— Ciril Metodove razglednice se dobe v trgovinah, trafikah in CM pisarni, Beethovnova ulica št. 2.

VOSEK
za čiščenje parketov najbolje kvalitete nudijo
DROGERIJA I. KANC
Nebotičnik, LJUBLJANA

u— Uprava kopališča na Taboru opozarja vse obiskovalce kopališča na naslednje kopalne dneve za božične praznike: sobota 23. t. m. bo kopališče ves dan odprto, v nedeljo 23. t. m. samo popoldne, v ponedeljek 24. t. m. pa zopet ves dan. V sredo 26. t. m. bo kopališče zaprto.

u— Mesar teleta, tele mesarja. V neki mesnici v Mostah se je včeraj pripetila pri delu nenavadna nesreča. Mlad vajenec, ki tako napornemu delu očitno ni bil dorasel, je obehal zaklano tele na kavali. Ko je žival že ekoraj obesil, se mu je iznenada izmuznila s kavlija in iz rok in zdrknila natla. Pri tem mu je tele na tako nesrečen način butnilo velik mesarski nož ob bedro, da mu je prerezalo odvodnico in so morali fanta naglo prepeljati v bolnišnico.

u— Spet ponarejen denar. Ponarejeni kovanci se zadnji čas precej pogostej pojavljajo v prometu, kakor da imajo ljudje za svoje zasebne potrebe več skritih kovnic. Ob priliki obrtniškega sejma je nekdo spravil v denar prav slabo ponarejenega kovčaka in za človekom, ki ga je prinesel od nekod z dežele, je sled ostala zakrita. Te dni je v vlaku nekdo plačal vožnjo s krivim petdesetnikom, ki je bil pravemu denarju koma od daleč podoban. Bil je brez roba, gladek, skoraj iz samega svina, da je kar čudno, da ga sprevodnik ni prepoznal. Na vsak način naj bo občinstvo zmerom pozorno, kadar sprejema denar od neznanih ljudi.

u— Vsi ljubitelji družabnega plesa se vabijo danes ob 20. v malo dvorano Kazilne na I. občni zbor »Plesno sportnega kluba«. Po zboru bo ples.

ZVOČNI KINO MOSTE
V petek ob 8., v soboto ob 8., v nedeljo ob 3., 5. in 8. uri MADRA EVANS v filmu sporta in ljubezni
„Kako osvajam žene“
in MARTHA EGGERTH v opereti
„ČE JE ŽENA MUZIKALNA“
Vsakokrat ob 5. in 8. uri oba filma.

Javna sodna dražba
se vrši dnevno ob 9. do 12. in od 15. do 18. v trgovini »Jugošport« preje A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, plošče, radio-aparati, zvočniki, radio-potrebščine, veliki gramofoni za kavarno, koncertne dvorane itd. 11442

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en- do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice.

Adria
prašek je boljši
KUPUJ DOMAČE BLAGO!

Iz Celja

u— Miklavževa obdaritev, ki je bila v okoliški deški narodni šoli pod vodstvom Podpornega društva za revne otroke občine Celja-okolice v Gaberju, je zelo lepo uspela. Z obliko in perilom je bilo obdarovanih 56 otrok iz otroškega vrta v Gaberju, 220 revnih šoloobveznih otrok in več starih, revnih in onemoglih ženic iz okoliške občine. Da je akcija tako lepo uspela, gre zahvala predvsem upravi občine Celja — okolice, ki je darovala 5000 Din. Nadalje so darovali: kr. banska uprava in trdnja Westen po 100 Din, Ljudska posojilnica v Celju 250 Din, Zlatarka Knez 200 dinarjev, Celjska posojilnica, Cinkarna d. d. ravn. Todor Lazarevič, Metka d. d., S. motna tovarna, Aurea in tv. Brauns po 100 dinarjev, tv. Peter Majdič, Pražarna in kemična tovarna, Schimmel in drug. Konrad Golgranc po 50 Din in Blaž Sodin 40 Din. Odbor se zahvaljuje tudi vsem, ki so darovali v blagu in manjših zneskih ter kakorkoli pripomogli k uspehu.

u— Pekarne na »zlatu nedelje«. Združenje pekarskih mojstrov v Celju je sklenilo, da bodo pekarnice v nedeljo 23. t. m. izjemoma sprejemale potice in božični kruh v peko, pač pa ne bodo pekle drugega pečiva.

u— Celjski mestni avtobusi na božični dan 25. t. m. ne bodo obratovali.

u— Vlomilec na delu. V sredo okrog 19. je neznan vlomilec vlomil v stanovanje šoferja g. Škofleka na Obrežni cesti št. 1 ter odnesel dve obleki, dežni plašč, dva para čevljev in zlato moško verigo v vrednosti 2450 Din. Policija je storilcu že na sledi.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni vefilem »Bela sestra« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

u— Lep večer je bil včeraj v študentski Ljudski univerzi. Povečen je bil ljubljanski Srbov ter so bile na sporedu poleg nekaterih deklaracij tudi pevске točke, ki jih je pod vodstvom prof. Bajuka izvajal izbran oktet. Oket je odpel pet ljubljanskih narodnih pesmi in sicer »Loves in ptička«, »Grozna teta«, »Zvesta ljubica«, »Večna pesem« ter »Srbsko kolo«. Prektolet in sedanost ljubljanskih Srbov je prikazal profesor J. Sedivy. Njegova izvajanja so ponazarjevala sklopične slike.

u— To je mož! Te dni slavi znani mariborski slaščičar in javni delavec Eman Illich dvojni jubilej, in sicer 25 letnico slaščičarske obrti in 30 letnico bivanja v Mariboru. Kot mlad človek je prišel k nam v Maribor in se v zavednih slovenskih krogih kmalu uveljavil. Z zlatim ercem zvestega češkega brata si je pridobil zaupanje in spoštovanje vseh zavednih narodnjakov. Bil je med ustanovitelji mariborskega matičnega Sokola in prvi njegov načelnik, saj je imel tečaj ČOS, ki mu je dal tudi formalno legitimacijo za vstopno in temeljito vršenje načelnških poslov. To funkcijo je opravljal do prevrta in še leto dni po prevratu. Še danes se redno udeležuje telovadb starejših sokolske vrste in sodeluje pri vseh prireditvah. Tudi v obrtniškem gibanju pomaga s svojimi bogatimi izkušnjami in iniciativnostjo. Ob dvojnem jubileju naše najpriznanejšie čestitke!

u— Vladarji v Mariboru. V uvodni raspravi ravnokar izšlega »Mariborskega koledarja« podaja naš mariborski zgodovinar prof. Franjo Baš izčrpen pregled vladarskih osebnosti, ki so se mudile v Mariboru. Iz te razprave povzamemo nekatere zanimivosti. Legenda pripoveduje, da je prišel v Maribor v zvezi s križarskim pohodom Friderik I. Barbarosa. Potem sledijo: leta 1181 je bil v Mariboru štajerski vojvoda Otokar VI., leta 1209. vojvoda Leopold, leta 1235 Friderik II., leta 1360. Rudolf IV., turški sultan Sulejman Velikostni, ki je od 14. do 19. septembra zažgal grad na Piramidi, leta 1660 cesar Leopold I., potem cesar Karl VI., leta 1786 cesar Jožef II., 1782. papež Pij VI. in poznejši ruski car Pavel I., leta 1791. cesar Leopold II., istega leta sicilski kralj Leopold, leta 1807. cesar Franc I., leta 1797 Napoleon, leta 1809 in 1810. cesar Franc I. in z njim holandski kralj Ludovik Bonaparte, ki je težko obolel in ležal v gostilni »Pri levu« na Koroski cesti, kjer je sedaj Gaslini dom, leta 1821. cesar Franc I. in ruski car Aleksander I., ter Ferdinand, kralj obeh Sicilij. Leta 1844. cesar Ferdinand I., leta 1840. knez Miloš Obrenović, leta 1850. cesar Franc Jožef I., ki je prišel v Maribor tudi leta 1883. Takratni sprejem je bila izrazita manifestacija za slovenstvo. S temeljito izčrpnostjo piše nato prof. Baš o bivanjih regenta in kralja Aleksandra I. v Mariboru na Vidov dan 1920 in v poletju 1923, ko je posetil industrijsko obrtno razstavo. Navedena razprava je pomemben donesek k zgodovini našega mesta.

u— Maribor v filmu. Snemanje se je lepo posrečilo, tako da so Mariborčani na svoj film lahko zadovoljni. V sredo popoldne je bilo prvo poizkusno predvajanje, ki so mu prisostvovali številni mariborski odličniki, med njimi več mestnih odbornikov z mestnim predsednikom dr. Fr. Lipoldom na čelu. Vsi so bili polni hvale o našem filmu.

u— Mednarodna svečanost narodnih plesov v Londonu. V letu 1935. se bodo vršile v Londonu pod pokroviteljstvom kraljice in pod okriljem britanskega narodnega odbora za ljudske sposobnosti svečanosti narodnih plesov. Vse ustanove, ki hočejo sodelovati in prisostvovali tem svečanostim, naj to sporočijo Tujskoprometni zvezi v Mariboru — Putnik — Aleksandrova cesta 35, ki je prejela od ministrstva trgovine in industrije, odsek za turizem, nalogo, da v svojem delokrogu zbira prijave udeležencev teh svečanosti.

u— Občina skrbi za olepšavo mesta. In bo tudi v bodoče. Tako kažejo nekatere številke iz novega občinskega proračuna. Mestnemu olepševalnemu društvu se predvideva prispevek 117.000 Din. mazalenskemu olepševalnemu društvu 50.000 Din. Razen tega pridejo še stroški za čvarjenje v parkih v iznosu 14.400 Din. potem za vzdrževanje cest, ulic, trgov, parkov itd. v iznosu 1.127.500 Din, za čiščenje mesta

DANES
GRETA GARBO
v filmu
Kraljica Kristina
ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

• Jubilej varaždinske učiteljske organizacije. Ena od najstarejših učiteljskih organizacij v naši državi je učiteljsko združenje v Varaždinu, ki je bilo ustanovljeno leta 1875. V 60 letih svojega obstoja si je pridobilo društvo mnogo zaslug na področju učiteljskega udejstvovanja. V zadnjem času je uvedlo društvo akcijo za

OGLEDJE SI
lepo in veliko izbiro daril v
PARFUMERIJI »VENUS«
nasproti glavne pošte. 274

zgradbo učiteljskega doma, ki bi imel svoj konvikt za učiteljske deca. Dom naj bi bil zgrajen s pomočjo prispevkov učiteljskega doma in varaždinskega, temveč tudi iz ostalih zagorskih in medmurskih srezov. Akcija je že toliko napredovala, da bodo konec tekočega šolskega leta, ko bo društvo slavilo svojo 60 letnico, pjozili tudi temeljne kamne novega učiteljskega doma. Za proslavo jubileja in posvetitev temeljev učiteljskega doma je bil v Varaždinu že izvoljen poseben odbor.

• Učiteljsko društvo za Mežiško dolino je zborovalo po daljšem presledku na Prevaljah. Predsednik je v lepem govoru orisal življenje, trnjevo pot in nesebično delovanje največjega učitelja, ki je daroval

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V ŠIŠKI. — Telefon 33-87

Slavna
MARLENE DITRICH
kot požrtvovalna soproga, idealna mati in hvaležna ljubica v filmu
Plavolasa Venera

Predstave v petek in soboto ob 7. in 9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri.
V dopolnilo nov zvočni tednik

Naš božič. program premiera operete
POMLADNI ZVOKI

rusko in srbsko cerkveno glasbo ter ima štiri izredno težke prehode, ki pa jih je Matični zbor vzorno obhvaloval, dasi se običajno vsak teh štirih prehodov separatno intonira.

Vokalni del koncerta je izvajal Matični mešani pevski zbor z učinkovito glasovno povezanostjo. Potrdil je svoj sloves in dominanten položaj v mariborskem glasbenem svetu. Ženski zbor številično sicer prevladuje, glasovno pa ga je nadvaldoval moški zbor. V zboru je precej novih pevcev, ki so se pa s celoto sijajno upeli ter usoglišali.

Orkestralni del koncerta pa je obsegal izvajanje veličastnega in mogočnega simfoničnega dela »Eroica«, ki naj preneša na našo bol in vzvišeno osebnost blagopojnega kralja Aleksandra povečuje njegov heroizem in življenje in smrti. Beethoven je v času, ki pomenja Beethovno odmičanje od Haydna in Mozarta, ustvarjal to svojo tretjo simfonijo, posvečeno geniju in heroju Napoleonu v Mariboru pa je po slušalcem ponedeljskega koncerta vstajala ob teh silovitih melodičnih zvokih in variacijah podoba v življenju in smrti heroičnega velikega kralja. Z junaskim in nežnim elementom hkrati pomešana motivnost in prvem stavku prehaja v žalno turobnost drugega stavka, tako zvane »Zalne koronice« (Marcia funebre), Vesela fantastika tretjega stavka (Scherzo) se umika pestri motivni slikovitosti v zadnjem stavku. Orkester 60 godbenikov, družstvenih članov, ki so jim stali ob strani drugi odlični mariborski

godbeniki ter člani vojaške godbe, je pragnantno, z močno dinamiko in neko prodornostjo, ki sega do zadnjega detajla. Izvaja dirigent Glasbene Matice prof. Marjan Kozina in strnil ves ta orkestralni aparat s predstavniki najrazličnejše starosti in glasbene šole ter pruje, v čvrsto izvajajočo celoto, ki se je sprav tako pevskemu zboru v prvem koncertnem delu disciplinarno podrejala dirigentovi sigurno urejajoči roki. Novi dirigent je močan dirigentski talent. Vse koncertni program je vodil na enotni glasbeni liniji in na pamet, kar ob takšnih skladbah, kakor je Beethovnova tretja simfonija, ni šala. Želimu mu še veliko tako lepih uspehov, kakor ga je postal deležen ob ponedeljkovem koncertu, ki je bil silovito revija tvornih sil naše Glasbene Matice.

Plesni večer Katje Delakove. Po velikem uspehu na Dunaju in potem v Mariboru je Katja Delakova v torek zvečer nastopila s svojo plesno repertoar »Centas« pred ljubljanskim občinstvom v drami. Sloves mlade plesalke, zlasti pa še izredno ugodne ocene, ki jih je bil njen nastop deležen v dunajskem tisku — in dunajsko javno mnenje je tudi velikemu delu naše družbe še zmerom arbitrer litterarum — so napolnili gledališče do zadnjega kotička, kar pomeni pri nas kar izredno zanimanje, za plesni večer. Po muziki Beethovna, Musorgskega, Čajkovskega, Brahmsa, Bartkiewiczza, Korzakova, Chopina, Windspergerja, Wolfsohna in

pa 648.450 Din. Skupno gre torej v opešavo mesta 1.957.350 Din.

a— Mestna občina in prosveta. Veliko žrtvuje mariborska mestna občina za prosveto. V novem proračunu je za prosveto in sicer predvidenih skoraj 20 milijonov dinarjev in sicer točno 19.046.474, torej za 966.464 Din več kakor lansko leto. Od skupnega zneska gre za znanost in umetnost sicer predvideva za prvo deško narodno šolo 88.214 Din, za drugo deško narodno šolo 62.062 Din, za tretjo deško narodno šolo 89.023 Din, za četrto deško narodno šolo 42.088 Din, za pomožno šolo 4800 Din, za prvo dekliško narodno šolo 52.775 Din, za drugo dekliško narodno šolo 68.778 Din, za tretjo dekliško narodno šolo 65.816 Din, za četrto dekliško narodno šolo 65.966 Din, drugi izdatki 432.900, za meščansko šolstvo 334.382. Med raznimi izdatki gre za stanarino učiteljskega 220.000 Din, za nagrado veroučiteljem 40.000 Din.

a— Mestna hranilnica v Mariboru in Spodnjačarska ljudska posojilnica dne 24. t. m. in dne 2. januarja ne uradujeta. a— Izobražujmo mladino. Od 27. do 29. t. m. bo v spodnji kazinski dvorani prosvetni tečaj mariborske sokoške župe.

a— Postajališče Tezno. 6. januarja 1935. bodo otvorili postajališče Tezno pri Mariboru za potniški promet.

a— Bombažek til. V sredo zvečer okoli 20. so zapazili v oddelku za mešanje bombaža v Hutterjevi trolnici, da bombaž til. Trolniški delavci so odstranili vsako nevarnost preden so prispeli alarmirani gasilci, ki so v kratkem času tleči bombaž pogasil. Škoda je malenkostna.

a— Čenče in govorice. Mestna podjetja sporočajo: V zvezi s govoricami, ki so nastale po mestu zaradi domnevnih nepravičnosti pri poslovanju avtobusnega prometa, je navedlo ravnateljstvo mestnih podjetij preiskavo in ni ugotovilo nikakršnih kazenskih odgovornosti. Zaradi sklenjenega prenehanja avtobusnega prometa je upravniki svet mestnih podjetij v zakonitem roku odpovedal službo trem nameščencem avtobusnega prometa.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

a— Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo 22. in 23. t. m. ob 8. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. popoldne) sporniti vefilm po ideji dr. Fancka »Ljubecen v snegu«. Sodelujejo najslavnejši sporniki Švice in Nemčije. Dodatki običajni. Za božič sledi: »Pesem za Tebe« z Janom Kieporo.

Iz Krškega

kr— Valilna jajca. Rejce kokoši opozarjamo, da se morajo v svrhu naročila valilnih jajc rjave štajerske kokoši zglasti na občini. Pri naročilu je treba denar plačati vnaprej.

kr— Ustanovitve knjižnice. Društvo kmečkih fantov in deklet na Vihrah ustanavlja knjižnico. Vse, ki so dobre volje in lahko pogreše kako leposlovno ali drugo knjigo, naj jo izroče g. Dragu Bitencu v Krškem, ki je pooblaščen za zbiranje.

Iz Ptuja

j— Za zaposlitev brezposelnih je banka uprava nakazala sreskemu načelniku nadaljnji prispevek v znesku 50.000 Din iz banovinskega bednostnega sklada. Ta denar se bo porabil zlasti za nadaljevanje gradbe cest Zavrc—Turški vrh, Leskovec — Podlehnik in Ivanjki — Lahonci in za nadaljnja regulacijska dela potoka Grajene.

j— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. filmsko opereto »Melodijo Dunaja«. Dodatek Foxov tednik in kulturni film.

bled. Zvočni kino Bled predvaja v soboto 22. t. m. in nedeljo 23. t. m. veselo opereto »Kje si Madona«. Na božič in na Štefanovo pa vefilmi o pomorski bitki »Bitka« (La bataille). Predigra pri obeh filmih nov Paramountov tednik ter Syllih barvast film.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana — Tabor poziva vse članstvo, ki še ni poravnalo članarine za leto 1934, da stori isto najkasneje do 30. t. m. v društveni pisarni, ki posluje dnevno od 18. do 20. ure. Vse one, ki ne bodo do tega termina poravnali članskih obveznosti, bo društvena uprava črtala iz imenika članstva. Uprava.

Radio

LIUBLJANA 11: Solska ura — božična oddaja. — 12: Plošče. — 12:50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Mladina in šola (dr. S. Gogala). — 18:20: Radio orkester. — 18:40: Literarna ura: Naše nove publikacije (Lud. Mrzel). — 19: Radio orkester. — 19:25: Čas, jedilni list, program za soboto. — 19:30: Nacionalna ura: Dositej Obradović (Vejko Petrovič). — 20: Koncertni večer iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, radio orkester.

NARODNO GLEDALIŠČE U
v LJUBLJANI II.
REPERTOAR

Drama Začetek ob 20.
Petek, 21.: Zaorito.
Sobota, 22.: Matiček se ženi. Izven.
Nedelja, 23.: Ob 15. ur. Snežulica. Otroška predstava. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20. ur. Zaljubljeni ostali. Izven. Cene od 24 Din navzdol.

Opera Začetek ob 20.
Petek, 21.: Izgubljeni valček. Red B.
Sobota, 22.: Stiri grobnici. Repiza za red A.
Nedelja, 23.: Parmov večer. Izven. Cene od 24 Din navzdol.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.15.
Sobota, 22.: Hčerki njene ekselence.
Nedelja, 23.: Siroti Zorica in Marko. Pod božičnim drevesom. Začetek ob 18.
Nedelja, 23.: Hčerki njene ekselence. — Zadnjič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.
Petek, 21.: Zaprti.
Sobota, 22.: Gugulnicac. Red A. Znižane cene.

Abonentje reda A dobe v soboto, 22. t. m. deflacijsko veseligr »Gugulnicac«. To delo je ena najuspešnejših veseligr, kar jih je bilo uprizorjenih na mariborskem odru v poslednjem času.

Gospodarstvo

Dohodki našega gospodarstva od turizma

Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo zanimivo statistiko o dohodkih našega gospodarstva od turizma. Ta statistika je tembolj zanimiva, ker ne obsega samo globalnih števil, nanašajočih se na vse panoge, ki imajo dohodek od turizma, temveč te dohodeke podrobno specifikira. Turizem, kakor znano, ne prinaša dohodkov samo hotelirstvu, temveč tudi prometnim ustanovam, kmetijstvu (v zvezi s potrošništvom) pa tudi obrti, industriji in trgovini. Baza statistike, ki jo je sestavilo trgovinsko ministrstvo, so podatki, ki se nanašajo le na prave turiste in so izvezi vsi potniki, ki potujejo v trgovskih ali sličnih poslovnih poslih. Za preteklo leto navaja ta nova statistika 894 tisoč 446 posetnikov turistov, ki so imeli 3.975.000 nočnin. Od tega je bilo 216.654 inozemskih turistov z 1.025.000 nočninami in 677.792 domačih turistov z 2.949.900 nočninami.

Skupni gospodarski efekt turizma je za leto 1933 izračunan v višini 701.1 milijona dinarjev. Od tega odpade 273.6 milijona dinarjev na dohodek od inozemskih turistov in 427.5 milijona Din na dohodek od domačih turistov. Od tega skupnega dohodka 700 milijonov pa odpade zopet 400 milijonov na dohodek hotelirstva, 166 milijonov na dohodek železnice in 54 milijonov na dohodek parovlanih družb; v ostalem je bilo potrošeno 16.5 milijona Din za razne zlate in 55.7 milijona Din za ostale drobne izdatke.

Mnogo premalo paznje se pri nas posveča vprašanju, koliko donosa turizem državi na dohodkih. V tem pogledu vladajo tudi zelo napačna naziranja, predvsem zaradi tega, kar so vsi ti dohodki posredni in niso

zaradi tega toliko vidni. Nesumljivo najvažnejši državni dohodek od turizma je dohodek, ki ga daje turizem železnicom. Ta dohodek je ministrstvo izračunalo, kakor rečeno na 166 milijonov Din. Ni manj niti važen neposredni dohodek, ki ga ima država od raznih davkov, ki jih turisti neposredno plačajo v svojih izdatkih. Tako prihaja statistika do zaključka, da plačajo turisti v času, ko so na potovanju s tem da več trošijo za 25 milijonov Din posrednih davkov, 20 milijonov Din za pošto, telegraf in telefon, 5 milijonov Din za monopolne predmete in vrhu tega omogočajo gospodarskim podjetjem, ki uživajo dohodek od turizma, da plačajo od teh večjih dohodkov najmanj 14 milijonov Din neposrednih davkov. Če vse postavke seštejemo, vidimo, da je imela država leta 1933. od turizma posredno 230 milijonov dohodkov. Približno 26 milijonov dinarjev pa so imela dohodkov od turizma samoupravna telesa. Te številke nam kažejo, kako velik interes mora tudi država imeti za turizem in za pospeševanje te važne panoge gospodarstva. Gornje številke veljajo za leto 1933., za tekoče leto pa bodo gotovo še višje. Veekakor je na mestu, da se turizem v interesu vsega gospodarstva bolj podpira, zlasti pa da skrbimo za to, da bomo našemu turizmu ohranili značaj cenovitosti, kajti baš okolnost, da spada naša država tudi v turističen pogled med najcenejše, je zadnja leta omogočila, da smo eredi splošne krize na tem polju zabeležili napredek. Velike važnosti pa je turizem tudi za našo plačilno in devizno bilanco, saj nam je v letu 1933. prinesel za 274 milijonov Din deviz, letos pa se je ta vsota golovo povzpela na preko 300 milijonov.

Davčna statistika dravske banovine

Finančna direkcija v Ljubljani je izdala naslednjo statistiko o odmerjenih in pobranih državnih davkih v letu 1933.

Po uradnih statističnih podatkih dravske finančne direkcije v Ljubljani je znašala obremenitev davkoplačevalcev v dravski banovini na državnih direktnih davkih za leto 1933 skupaj 298.4 milijona Din. Na posamezne davčne vrste odpadejo naslednji zneski:

	v milij. Din
1. davek na poslovni promet	103.9
2. uslužbenški davek z doprinosom	36.1
3. zemljarina	30.1
4. zgradarina	30.0
5. pridobnina	25.6
6. družbeni davek	18.2
7. rentnina	10.5
8. davek na luksus	9.6

V letu 1933 je bilo plačano na direktnih davkih: pri davčnih upravah 216.6 milij. dinarjev, pri carinarnicah pa 32.0 milij.

Stanje Narodne banke

Poslednji izkaz Narodne banke od 15. t. m., zaznamuje zmanjšanje zlate in devizne podlage za 10.9 na 1978.7 milijona Din (v prvi četrtini decembra smo zabeležili povečanje za 5.6, v zadnji četrtini novembra pa za 3.5 milijona Din). Temu zmanjšanju podlage pa stoji nasproti povečanje deviz, ki se ne vračunajo v podlogo, in sicer za še večji znesek 11.7 milijona Din, tako, da je ta postavka narasla na 66.5 milijona Din. Ob koncu oktobra so devize izven podlage znašale le 20.1 milijona Din in eo od tedaj naraslo za 46.4 milijona Din; vrhu tega pa je bila tudi podloga na dan 15. decembra za 2.5 milijona Din večja nego ob koncu oktobra, tako da je skupno stanje podlage in deviz izven podlage od konca oktobra, ko se je poleglo prvo vzmemirjenje zaradi nesrečnega dogodka v Marseilleu naraslo za skoraj 50 milijonov Din.

Zaloga kovane denarja v niklju in srebru je, kakor običajno, v sledi meseca narasla za 31.1 na 218.8 milijona Din. Posojila na menice in na lombard eo se v drugi četrtini decembra zmanjšala za 7.9 na 1803.4 milijone Din. Obtoč bankovcev se je skrčil za 14.9 na 4268.9 milijona Din, letočasno pa so se obveznosti na pokaz zmanjšale za 16.5 na 1295.4 milijone Din. Značilno je povečanje obveznosti z rokom, kjer se poleg deviznega dolga v inozemstvu beležijo izdani blaginjski boni. Ta postavka kaže povečanje za 30.9 na 819.6 milijona Din, kar je nabit v zvezi s povečanjem obtoč blaginjskih bonov, ki tvorijo kakor znano blaginjski rezervni denarnih zavodov. Kritveno razmerje je ostalo v glavnem neizpremenjeno.

Gospodarske vesti

Težkoče avtomobilske tvrdke Citroen iz Pariza poročajo, da bo znana avtomobilska tvrdka Citroen zaradi finančnih težkoč prisiljena prijaviti sodno poravnavo. Glavni lastnik tvrdke André Citroën je bil te dni sprejet v daljši avdijenci od ministrskega predsednika Flandina ki je razpravljal predvsem o tem, kakšna bo usoda 30.000 delavcev v Citroenovih obratih. Po poročilih pariških listov je ministrski predsednik odklonil državno intervencijo v korist tvrdke, zavezal pa se bo za sanacijo družbe s privatnimi sredstvi.

Kompensacijske kupčije med Avstrijo, Nemčijo in Jugoslavijo. Kakor poročajo »Nene Freie Presse« so v teku pogajanja zaradi sklenitve velikih kompensacijskih kupčij med Avstrijo, Jugoslavijo in Nemčijo, pri čemer bi Jugoslavija izvozila znatne količine kornu v Avstrijo, Avstrija v ustrežajoči vrednosti govedo v Nemčijo, Nemčija pa industrijske izdelke v Jugoslavijo.

Produkcije zlatega rudnika v Peku. Kakor je razvidno iz mesečnega poročila francoske družbe, ki eksploatira zlati rudnik v Peku (v Sibiriji) se je produkcija zlata v tem rudniku v novembru dvignila na 15.5 kg čistega zlata v vrednosti tri četrt milijona Din.

Borze

20. decembra.

Na ljubljanski borzi so tečaj deviz ostali danes nespremenjeni. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nadalje 8.10 do 8.20 (v Zagrebu promet po 8.15). V zagrebškem privatnem kliringu so bili še zaključki v angleških funtih po 228 in v grških bonih po 29.75; španske pezete so se v Zagrebu nudile po 5.5750, madžarski pengi pa v Beogradu po 8.75.

Na zagrebškem efektuem tržišču notira vojna škoda skoro nespremenjeno 335.50 do

dinarjev, skupaj torej 248.7 milij. Din.

Zaostanek ob koncu leta 1933 je znašal skupaj 49.8 milij. Din. V letu 1933 ni bilo na predlog erarja zaradi davčnih zaostankov nobene dražbe nepremičnin. Upravnih občin je bilo lani vsega 1.069, število računov zavezanec v davčnih glavnih knjigah pa je znašalo 380.086.

Število davčnih zavezanec je znašalo po raznih davčnih vrstah:

	zavezanec
1. davek na poslovni promet	20.166
2. uslužbenški davek	47.890
3. zemljarina	37.442
4. zgradarina	64.060
5. pridobnina	38.734
6. družbeni davek	217
7. rentnina	16.089

Posamezni zavezanci plačujejo seveda tudi več vrst davkov.

V letu 1933. je bilo pobrano na trošarini 23.2 milij. Din, na taksah pa 40.8 milij. Din.

337.50 (v Beogradu promet po 337.50 in 337). Zaključek je bil zabeležen še v 6 odst. begluških obveznicah po 56.75

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2306.52 — 2319.88, Berlin 1366.60 — 1377.40, Bruselj 798.71 — 802.65, Curih 1106.35 — 1111.36, London 168.20 — 169.80, Newyork 3381.12 — 3409.38, Pariz 225.26 — 226.38, Praga 142.57 — 143.43, Trst 291.58 — 293.98 (premlja 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

Curih. Pariz 20.37, London 15.25, Newyork 308.25, Bruselj 72.2250, Milan 26.41, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.7250, Berlin 124, Dunaj 57.50, Stockholm 78.65, Oslo 76.60, København 68.10, Praga 12.90, Varšava 58.25, Atene 2.92, Bukarešta 3.06.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.20, London 26.66, Milan 46.08, Newyork 537.70, Pariz 35.60, Praga 21.87, Curih 174.39, 100 S v zlatu 123 S pap.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 335.50 — 337.50, za december 335 — 338, 7% investicijsko 69.50 den., 7% Blair 55.25 do 57, 8% Blair 63 — 64, 6% begluške 56.25 — 56.75, za december 57 bl.; delnice: Narodna banka 4600 — 4900, Priv. agrarna banka 232 — 240, Sečerana Osijek 100 den., Trbovlje 101 — 105.

Beograd. Vojna škoda 337.25 — 338 (337.50, 337), za februar — (337.50), 7% investicijsko 70.50, 4% agrarne 41.50 — 42, 6% begluške 57.50 — 57.75 (57.60), za januar 57.50 — 57.75, 8% Blair 62.50 — 64, 7% Blair 55.50 — 56 (55.50), Narodna banka 4650 — 4800 (4700), Priv. agrarna banka 235.50 — 236.50 (237).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.80, Državne železnice 19.55, Trboveljska 13.45, Alpine-Montan. 10.15.

Blagovna tržišča

+ Chicago, 20. decembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 97.8750, za maj 98.3750, za julij 92; kornuza: za maj 87.

+ Ljubljanska borza (20. t. m.) Tendence za žito je bila mirna. — Nudi se vse (fco nakladalna postaja): pšenica; baška, 79 kg, gornjebanatska, 77/78 kg in srem. 84, 78/79 kg 108—110, doljebanatska, 77/78 kg 106—108, slavonska, 76/77 kg 114—116, potiska 78/79 kg 116—118; kornuza: baška 59—61, sušena 65—67; banatska 57—59; sušena 62 — 64; moka: baška ali banatska »0« brez prometnega davka 172.50 — 192.50; baška »2« 157.50 — 172.50; »3« 137.50 — 152.50.

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okoliha Novi Sad. Sombor. sredjebanatska in gornjebanatska, srem. 84 in gornjebanatska 105 — 107; baška ladja Tisa 114—116; ladja Begej 113—115; slavonska 112—114, južnoban. 104—106. Oves: baški in srem. 76—78; slavonski 81—83; baški ladja 84 — 86. — Ri: baška 105 — 107. — Ječmen: baški, srem. 65/66 kg 105 — 107.50; jari, 67/68 kg 125 — 127.50. — Kornuza: baška in srem. 57—59; za januar 60—61; sušena 64—65; banatska 54—55; sušena 60 do 62; srem., ladja 72—73. Moka: baška in banat. (v oklepajih srem., slavonski) »0« in »2« 170 — 190 (167.50 — 177.50); »2« 150 — 170 (147.50 — 157.50); »3« 130—150 (127.50 — 137.50). »6« 112.50 — 122.50 (110 — 120); »7« 100 — 105 (100 — 105); »8« 90 — 95 (90 — 95). — Otrobi: baški, srem. 70 — 72; banatski 69 — 71; baški ladja 70 — 72. — Fižol: baški, srem. 127.50 — 130.

+ Budimpeštanska termiska borza (20. t. m.) Tendence stalna, promet slab. Pšenica: za mare 15.96 — 15.97, za maj 16.35 do 16.37; kornuza: za maj 11.12 — 11.13.

Božična številka „Jutra“

bo izšla v ponedeljek zjutraj. Za to številko sprejema oglasni oddelček SAMO DO SOBOTO ZVEČER ter opozarja inšerente in naročnike malih oglasov, da ne bi zamudili tega roka. Božična številka bo kakor vsako leto nudila naročnikom in čitateljem širom domovine v treh prazničnih dnevih obilo zanimivosti in je zaradi tega tudi dano najboljšje jamstvo, da bodo vse v tej številki priobčene objave, veliki in mali oglasi dosegli najboljše uspehe.

Oglasni oddelček „Jutra“.

S P O R T

Pozitivna bilanca delovanja ASK Primorja

Minulo soboto je vodstvo ASK Primorja na nadaljevanju običnega zbora polagalo račune in bilanco delovanja na polju telesne vzgoje.

Zborovanje je otvoril predsednik kluba, g. načelnik Sanein, ki je v izbranih besedah komemoriral težko izgubo, ki je zadela ves naš narod in jugoslovanski sport zaradi tragične smrti blagopokojnega Viškega kralja Aleksandra I. Ureditelja. S trikratnim »Slava« in enominutnim molkom je članstvo dostojanstveno počastilo našega pokojnega vladarja. Z velikim navdušenjem in trikratnim »živio« pa je vse članstvo ponovno zaobljubilo zvestobo našemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. Sklenilo se je poslati pozdravno brzojavko ministru za telesno vzgojo g. dr. Angjell-noviču in pozdravni ter zahvalni pismi banu dravske banovine g. dr. Marušiču in predsedniku mestne občine ljubljanske dr. Dinku Pucu.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je orisal težko gmotno stanje kluba, ki ga je doletelo po večini zaradi sistiranja državnega prvenstva v nogometu.

G. Savo Sanein je podal poročilo sanacijskega odbora. Detaljno je obrazložil vse pozitivne in negativne postavke v finančnem delovanju kluba in poudarjal veliki uspeh, ki ga je obkolil dosegel napram upnikom, ki so pokazali polno razumevanje za uspehe in delovanje kluba.

G. Nedeljko Buljevič je podal poročilo nogometne sekcije, ki je v letošnji poslovni dobi, zahvaljujoč globoko strokovnemu in nadvse poštovanemu delu svojega trenerja g. Puschnerja, ne samo nadvse dostojno zastopala nogomet dravske banovine, temveč je v borbi z najboljšimi jugoslovanskimi klubi pokazala napram prejšnjim sezonam razveseljav napredek.

Kljub stagnaciji v odigravanju državnega prvenstva dokazuje visoko aktivnost delovanja sekcije naslednja mala statistika: sekcija šteje danes 92 aktivnih nogometašev; skupno je bilo odigranih 90 javnih tekem s skupno goliferenco 293:127 v prid kluba. Najbolj aktivno je bilo ligno moštvo, ki je odigralo 36 tekem (6 prvenstvenih, 2 mednarodni in 28 prijateljskih); 24 zmag, 3 neodločni izidi in 9 porazov, goliferenca 152:65. Med najbolj pridnimi igralci lignega moštva so bili Boncelj s 35 nastopi, Bertonec Josip s 33, Zemljak in Zemljč z 31 nastopi. Kot najboljši strelce se je izkazal tudi Bertonec Josip s 45 goli, sledita mu Jež (26) in Zemljč (23) itd.

Tudi prvo moštvo je izvršilo zelo uspešno propagandne nastope. Od preko 20 nastopov je razen štirih tekem vse odločilo v svojo korist in doseglo zaradi tega krasno goliferenco 71:28. Kot najboljši strelce se je izkazal Petelin z 19 goli. Juniorske skupine so odigrale 26 tekem, od katerih so točno polovico odločile v svojo korist, od ostalih so bile štiri tekme neodločene. O jakosti juniorskih skupin priča tudi visoko aktivna goliferenca 70:34. Večino porazov so juniorji dosegli v borbi s skoraj v večini slučajev kompletnimi moštvi drugorazrednih ljubljanskih klubov.

G. Savo Sanein je podal poročilo lahko-atletске sekcije, ki je ravno v letošnji sezoni beležila svoje daleč najlepše uspehe od svojega obstoja.

Kvantitativni napredek dokazuje število aktivnega članstva sekcije: preko 200, od tega 180 verificiranih, in je v tem pogledu sekcija zavzela vodilno mesto v naši državi.

Razume se, da je sekcija tudi v kvalitativnem oziru prednjačila v naši državi. Bila je edina, ki je v letošnji sezoni imela tri uspele internacionalne nastope, od katerih je brez dvoma prvenstveno označiti krasno zmago njene ekipe proti ojačeni reprezentanci Bukarešte v Bukarešti. Dala je inicijativno, nosila glavno denarno breme in dala tudi gros moštva v reprezentanco ljubljane, ki je zaradi nekompletne sestave z minimalno diferenco izgubila v Gradcu proti reprezentanci Gradca in v Beogradu proti oni Beograda. Da si je s pravom priborila vodilno mesto v jugoslovanskem lahko-atletskem sportu, priča ponovna in nadmočna osvojitve državnega prvenstva za moštva, mnogi uspehi propagandni nastopi v naši provinci, odlično uspešna sportno-nacionalna manifestacija Tek Uedinjenja, združena s svečano zaobljubo vseh ljubljanskih lahko-atletov Nj. Vel. kralju Petru II. in končno odlična podpora, ki jo je imela naša državna reprezentanca na balkanskih igrah v petorici klubovih članov — državnih reprezentantov, od kojih sta si dvojica Krevs in Kovačič priborila krasni zmagi in naslove balkanskih prvakov, Martini, Goršek in Zorja Aleš pa z odličnimi placementi v veliki meri doprinesli častnemu izidu jugoslovanske ekipe na balkanskih igrah. Med edinimi neuspešnimi nastopi je prštevati nastop na letošnjem državnem prvenstvu v cross-countryju.

Odnošaji napram klubom so bili znošljivi, v veliki večini pa prijateljski in celo prirnični.

Tudi poročilo načelnika kolesarske sekcije g. Stanka je bilo nad vse značilno. Pred kratkim obnovljena si je udarila zdrave temelje v minulem letu, izvedla reorganizacijo dela v sekciji ter uvedla potrebno smiselnost v pripravah, ki so bile spremljane s pravo amatersko disciplino. Akoravno je sekcija bila v splošnem navezana v finančnem oziru na samo sebe, so prvi nastopi v letošnji sezoni odlično pokazali, da bo sekcija že v prvem letu svojega udeleževanja po reorganizaciji žela tepe sadove svojega zdravega in pravičnega delovanja (Konec jutri).

Hermes : Ilirija

(V nedeljo ob 14.15, igrišče Hermes).

Meja svetovnih rekordov

Vse človeško udejstvovanje je močno relativno in omejeno

Kopičenje rekordov v vseh področjih športa in tehnike daje povod za naziranje, da bi mogel človek z izpopolnitvijo tehničnih pogojev dosegati skoraj neomejene uspehe. To naziranje pa je napačno, kajti tudi čudovita človeška prilagodljivost ima svoje meje, ki se ne dajo prestopiti.

Tako imamo neko absolutno mejo za brzino, s katero se lahko giblje človek s svojo močjo. Te meje sicer se nismo doslej, toda statistika za rekorde v teku nam jo daje jasno doznati. Stopnjevanje rekordnih števil za vse vrste teka znaša od početka športnega udejstvovanja do danes komaj 10 odstotkov in je zelo

neverjetno, da bi se moglo zvišati še za 1 odstotek. Presenetljivih razlik iz prvih časov športa ni več in niti čudovišče Nurni ni mogel preskočiti tega splošnega zakona.

V skoku je nekaj podobnega. Dočim so mogli prej za skok v višino doseči od prvotnega rezultata 1,69 m rezultat 1,98 m in za skok v daljavo od 6,23 m 7,65 m, je potem nastopil premor, med katerim se uspehi zelo, zelo šibko dvigajo.

Pri avtomobilskih rekordih ni nič drugače. Zmogljivost motorjev je dosegla takšno stopnjo, da je omogočila naravnost fantastično povišanje prvotne brzine,

a pri njej smo ostali in človek jo komaj še zdrži. Sloviti angleški dirkač Henry Segrave je dejal, da je že danes nemogoče izkoristiti vso zmogljivost motorjev. Če bi jo izkoristili stoprocentno, bi se smrtna nevarnost za dirkača zvišala na 99 odstotkov, in Segrave je, kakor znan, tudi sam postal žrtev te nevarnosti.

Kako bo s stratosfernimi poleti? Ni verjetno, da bi za dosti prekosili višine, ki smo jih že doslej dosegli z odprtim letalom. Človek zdrži do 120 stopinj vročine (za kratek čas) in do 70 stopinj mraza, a višine nad 6000 m ne prenaša več dobro, niti če uporablja naprave s kisikom. Zračni tlak nad to višino je že tako minimalen, da bi se človek brez umetnih priprav kmalu zadušil. Samo v tesno zaprtih kabinah lahko doseže okrog 20.000 metrov. Kar je nad tem, pa je zelo problematično. Ne vemo n. pr., da-li ni kozmično žarenje nad to višino že tako silno, da ga človek ne prenese več, kvečjemu morda za kratek čas.

Kaj nam prinese 1. 1935?

Ni se nam bati vojne, a tudi splošen položaj se bo popravil

Znana proročica sodobne Francije, madame Fraya, se je zopet oglasila. Imela je razgovor z urednikom ameriške agencije »United Press«. Fraya, ki ima med ljudmi širom sveta mnogo interesov, ker je več ali manj pravilno napovedala svoječasne spremembe v Španiji, tragičen konec bankirja Löwensteina, svetovno gospodarsko krizo in celo marsejski atentat, je dala toplot izjave, ki lahko zelo pomirjevalno vplivajo na vse.

Huda vojna nevarnost, ki je pretila Evropi v zadnjem času, pravi madame Fraya, bo prihodnje leto odvrnjena s sijajnimi diplomatskimi uspehi. Na Kitajskem se bodo sicer streljali in bo tudi Rusija poteg-

njena v to reč, toda svetovnega požara ne bo. Amerika bo prva država na svetu, ki si bo presenetljivo naglo opomogla od moreče krize.

Tudi Francija bo v 1. 1935 srečno premagala težave. Drugim državam se sicer še ne bo posrečilo splezati na zeleno vejico, vendar pa se bo tudi v njih izboljšal splošen položaj. Ameriški predsednik Roosevelt bo po proročanstvu madame Fraye dosegel v prihodnjem letu višek svoje popularnosti. V 1. 1935 ne bodo mirovali prirodni elementi. Mnogo dežel postane žrteviharvar in poplav, nemalo pa bo tudi nesreč, in sicer na železnih, na morju in v zraku.

Priprave za berlinsko olimpijado

Prihodnja olimpijada bo 1. 1936 v Nemčiji. Na sliki vidimo moške in ženske noše za nemške udeležence te svetovne prireditve

K incidentu v Saarbrucku

Angleški kapitan James Justice, ki je prošle dni zaradi vinjenosti povzročil razburljiv incident v Posaarju. Zavozil je s avtomobilom na pločnik. Ljudje so ga zaradi tega napadli, on pa je potegnil samokres in streljal. Nastala je zmešnjava. Predsednik posaarskega komisarijata je zaradi tega dogodka Justicea takoj odpustil iz službe

Božič Kentskega vojvode in vojvodinje

Kentski vojvoda in vojvodinja Marina sta te dni odpotovala iz Himley Hilla, kjer sta preživela prve tedne svojega zakona, na grad Trent, kjer ostaneta čez božične praznike. V začetku novega leta pa nastopita potovanje, ki ju popelje v južno Francijo, Italijo in severno Afriko. V Himley Hallu sta se imela novoporočenca prav dobro in sta z velikim užitek gledala filme. Med njimi je vojvodinji posebno ugačjal film iz mladih dni Kentskega vojvode.

Daleč zašle ptice

Madžarsko mesto Gyömrő je dobilo zadnje dni nenavaden obisk. Na streho mestnega kopališča se je vsedlo nekaj nenavadno pisanih ptic, ki so kar trepetali od razburjenja. Pozneje so te ptice videli tudi v mestnem parku.

Ptiči, ki niso večji od vrabcev, so seveda takoj zbudili pozornost ornitologov. Ti so ugotovili, da imajo na hrbtu rumene proge, na nogah pa rdeče kremplje. Po teh znakih so tudi odkrili, da so nenavadni ptiči gosti prileteli iz Japonske. Doslej se še ni primerilo, da bi ti ptiči zapustili svojo domovino na Daljnem vzhodu. Vzrok njihovega potovanja bo najbrže v tem, da so se spremenile vremenske razmere na Japonskem. Stvar proučuje zdaj ornitološki zavod v Budimpešti, ki bo skušal priti stvari do dna.

Manj milijonarjev v Franciji

Kakor poročajo iz Pariza, je Francija v zadnjih štirih letih izgubila nad polovico svojih milijonarjev. Uradna statistika za 1. 1934, ki je pravkar izšla, navaja v tem pogledu zanimive podatke. Še v 1. 1929 so imeli v Franciji 851 oseb z milijonskimi letnimi dohodki. V letošnjem letu pa je bilo na francoskih tleh samo še 414 takšnih imovitežev. Po isti statistiki ima prebivalstvo Francije, ki ga je okoli 40 milijonov, skupne dohodke, ki nekoliko presegajo 45 milijard francoskih frankov.

Humor na smrtni postelji

V Oberstaufen na Bavarskem je umrl te dni 91-letni Ferdinand Hener. Možak, ki je kazal vse svoje življenje izreden humor, ga je pokazal tudi v zadnji uri. Ko mu je hotel zdravnik tik pred smrtjo dati nekoliko tablet za olajšanje bolečin, jih je Hener odklonil z besedami: »Konec s tem. Sedaj ne vzamemo ničesar več. Sedaj bom umrl.«

Žensko bodo obesili

Na Angleškem bodo po 11 letih presledka zopet obesili žensko. To bo 43 letna Ethel Lilija Major, ki je bila zaradi zastupljenja svojega moža obsojena na smrt na vesalish.

Gusarski zaklad na Galapaških otokih

Poročila o Galapaških otokih kar nočejo utihniti. Zdaj zopet poroča kapitan Hancock, da je treba iskati vzrok za smrt belokozcev na otokih Južnega morja predvsem v sporu za neki gusarski zaklad, ki so ga morski roparji zakopali na Galapaških otokih. Evropski naseljenci v teh krajih so vedeli zanj in so se nenehoma pripravili zaradi tega. Posebno dr. Ritter je vedel za zaklad in je to plačal s svojim življenjem. Pred smrtjo pa je dr. Ritter baje skrivnost izdal svojim tovarišici Dori Kerwinovi. Ta je povedala izročilo kapitanu Hancocku, ki se je odločil, da odpotuje v gorate predele Galapaškega otočja in ga poišče.

Skok v zakon

Vsak dan 8000 porok

Kakor je razvidno iz zadnjega poročila mednarodne statistične komisije za prvih deset mesecev tega leta, ženske prav za prav nimajo velikega povoda pritoževati se nad tem, da se moški izogibajo zakona. V tem času je bilo namreč v Evropi okrog 3 milijone porok, pri čemer pa ni všteto število novih zakonov v Rusiji, ki mora biti ogromno, a ga je ta čas še težko kontrolirati. Kdor je kaj računarja, si lahko sam izračuna, koliko usodnih »da« izreka ta oba evropska spola v vsaki minuti dneva. Če bi imeli tu posebno mesto za novoporočence, bi bilo to po številu prebivalstva drugo ali tretje največje mesto na svetu.

Še ogromnejše je naravno število porok za ves svet, o čemer pa je težko dobiti točnejše podatke. Točnejši so le podatki za porast števila zemljanov v posameznih ozemljih. Tu lahko takoj ugotovimo, da Evropa nikakor ni na prvem mestu. Dočim znaša porast evropskega prebivalstva napram zadnjemu predvojnemu letu ko-

maj 3 odstotke, je porast v Aziji n. pr. trikrat tolikšen. Sama Kitajska šteje ta čas preko 450 milijonov duš, t. j. za kakšnih 60 milijonov manj nego vsa Evropa. Ne bo trajalo dolgo, ko bo Kitajcev več nego Evropecev.

Vseh zemljanov so naštel 1. 1930 okrog 1950 milijonov. Ta čas sta 2 milijardi gotovo že prekoračeni.

V nekem oziru pa Evropa prednjači vsem drugim kontinentom relativno in absolutno — namreč glede samomorov. Število prostovoljnih pobegov na drugi svet tu stalno narašča in je v prvih desetih letošnjih mesecih doseglo 50.000. Zanimivo je pri tem, da ima evropski vzhod znatno več samomorilcev nego zapad, čeprav je tu ljudi veliko več in nemara tudi več gospodarske krize.

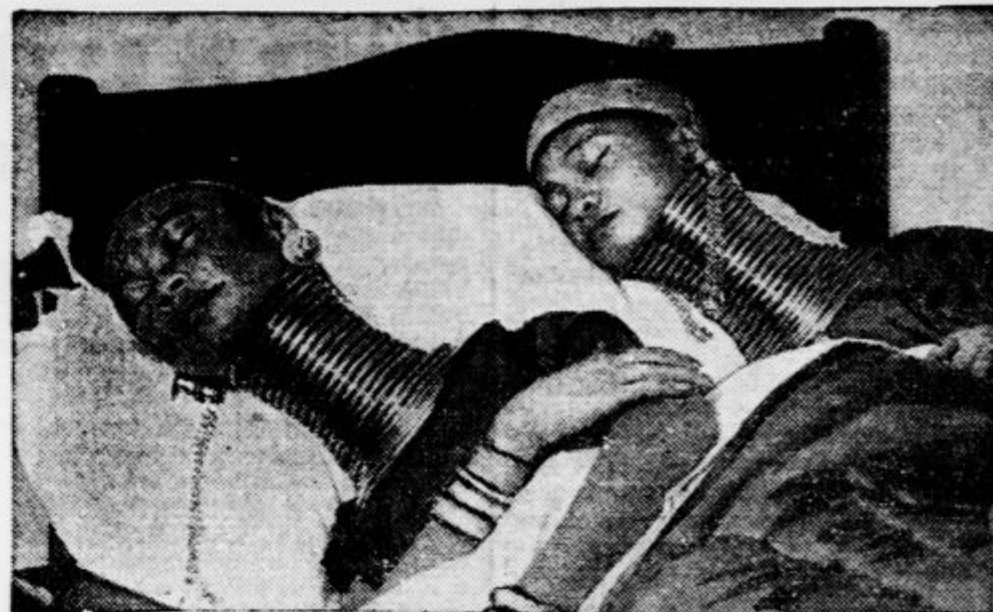
Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Nežna pestunja

Neki učenjak v Ameriki ima tako krotko šimpanzko, da ji popolnoma zaupa svojega otroka, katerega opica pestuje z naravnost nepopisno ljubeznijo

Obroč sladkih sanj

Iz Burme je prispela v London skupina mladih Burmank, ki vzbujajo, kjerkoli se pojavijo — najbolj pa v hotelih, kjer prenočujejo — velikansko pozornost ne zaradi svoje lepote, marveč zaradi niza obroče, ki ga tudi v spanju ne odlože, da lahko nemoteno sladko spi

Odkod kurja očesa?

Od nepravilne hoje in nezadostnega ravnotežja v mišicah noge in stopala

Neki sodelavec angleške medicinske revije »The Lancet« piše, da za kurja očesa ni toliko odločilno slabo obuvalo, kolikor napačna hoja in nezadostno ravnotežje v mišicah nog in stopala.

Kakšnih 30 mišic deluje v nogi, da bi bilo njeno gibanje čim bolj harmonično in noga sama skuša na razne načine obvladati napor, ki ga ji prisojamo. Noga postane n. pr. krajša, če preložimo vso telesno težo nanjo, nego če stojimo udobno na obeh nogah.

Motnje mišičnega ravnotežja med hojo imajo za posledico to, da se poveča pritisk na stopalo, posamezne dele njegove kože pritise ob usnje in s tem nastanejo

kurja očesa. Često vpliva seveda več vzrokov skupaj. Napačna hoja ima za posledico kurja očesa tudi pri obutvi, ki bi se nogi drugače dobro prilagajala. Jasnno je, da moramo v tem primeru izboljšati predvsem hojo in obnoviti harmonično sodelovanje mišic, kajti čeprav takšno kurje oko samo omehamo in odstranimo, bo imela slaba hoja za posledico nova kurja očesa. Potrebne so v prvi vrsti mišične vežbe za noge in stopala, k temu pridejo kopeli in drugi pripomočki, včasih tudi ovojci na stopala. Udobna obutev je naravno tudi potrebna, saj je običajno baš napačna obutev, posebno ženska, tista, ki zavrača k napačni hoji in povzroča ostale težave.

Zdravnikova izpoved

Očitek mazaštva in pustolovstva

V Budimpešti se je vršila te dni sodna razprava, ki je zbudila v javnosti veliko pozornost. Neki železniški uradnik je označil zdravnika dr. Ludwiga Perga za mazača in pustolovca ter je hotel te svoje očitek tudi dokazati. Med razpravo je zdravnik pojasnil stvar tako-le:

»Leta 1920. sem z največjimi nadami in samozaupanjem začel s svojo ordinacijo, potem ko sem svoje študije končal z odliko in so mi profesorji napovedali veliko bodočnost. A zaman sem čakal na pacien-te. Tu in tam je prišel kdo in mi zdravljenje plačal v naturalijah. Kuharji so mi plačevali s hrano, brivci z britjem, čevljarji s popravili čevljev, krojači s popravilom oblik in likanjem. Moral sem ordinacijo zapreti. 1930 sem kidal sneg, udeleževal sem se vsakovrstnih zaslišnih del, stanoval sem v ljudskih prenočiščih, v bolnišnicah sem dajal svojo kri na razpolago za transfuzije in si zaslužil s tem 40 do 50 pengov na mesec.

A tudi to je minilo. Lačen in raztrgan sem se odločil, da odpotujem na deželo. V neki vasi ob Tisi sem se ustavil, zamo-

čal, da sem zdravnik in prodajal ljudem zdravilne zeli in čudežna mazila. Vedno več ljudi me je obiskovalo, svetoval sem jim in jih zdravil, imel sem v tem pogledu uspehe. Denarja pa nisem videl. Pacienti so mi plačevali z živili. Oblasti so me pozvale, naj se izkažem, pokazal sem svojo zdravniško diplomo. Tedaj so se pacienti izgubili: o zdravniku niso hoteli ničesar vedeti. Moral sem spet na pot in kjer mi nihče slutil, da sem zdravnik, mi je šlo zaradi zdravilnih zelišč in čudežnih sredstev dobro, celo svojece sem lahko podpiral. Končno mi je uspelo dobiti namestitev v neki bolnišnici in po kratkem času sem se lahko v majhnem podeželskem mestu uredil kot »zdravnik«.

Ta izpoved je učinkovala. Točenec, železniški uradnik, ki je bil zdravnika obrekoval v ostalem zato, ker je imel ta večjo srečo pri nekem dekletu, je prosil zdravnika za odpustanje...

Tri milijarde so ji ukradli

Mrs. Kelly, ločena žena ameriškega milijarderja Goulda, ki so jo v Parizu za njene odsotnosti iz stanovanja okradli neznan vlomilec ter ji odnesli tri milijarde vrednosti in gotovine

A NEKDOTA

O Sokratu je znano, kako je dejal, da ve, da nič ne ve. »Drugi ljudje živijo, da jedo, jaz jem, da živim.« je dejal ob drugi priliki. — Nekoč mu je dal neko brega Sokrat je ostal ravnodušen. Njegovi učenci so se čudili. »Ali bi kaj rekli o oslu, ki bi vas brcnil?« je menil Sokrat. — Ko ga je nekoč prosil za svet, da-li bi se poročil ali ne, je Sokrat odgovoril: »Karkoli storiš, vsega se boš kesal.«

VSAK DAN ENA

»Tukaj berem, da je bil neki moški obsojen na leto dni ječe, ker je zamenjal zadaviti svojo ženo...«

»Seveda je bil obsojen, zakaj pa ni izpeljal svoje namere do poštenega konca?«

Strup v torti

V Bezièresu na francoskem je vložil brivec José Martinez, spanec, tožbo za ločitev zakona, ker je žena z lahkomišelnim življenjem dajala neprestano povod za čenče in klepetanje po mestu. Nekega večera, ko so sodniki že izrekli ločitev, je sedel brivec z nekaterimi prijatelji doma. Tedaj je nekdo prinesel veliko torto in listek, na katerega je bila Martinezova žena napisala naslednje besede: »Storila sem ti mnogo zla in se mnoga kesam. Ta torta, ki sem jo sama spekla, naj ti pokaže, da mislim vseeno še nate.«

Martinez je ganilo. Svoje prijatelje je povabil, naj pokusijo torto. Čez uro časa so se zvijali vsi v strašnih krčih. Le hitremu nastopu zdravnikov je uspelo, da so rešili devet ljudi v zadnjem trenutku smrti. Bivša brivčeva žena je bila v torto pomešala podganjeva strupa. Sedaj je že za zamreženimi okni.

Ekspedicija Svena Hedina

Po vesteh iz kitajske province Kansu je došel švedski raziskovalec Sven Hedin v Sučau. Mesto Urumči je zapustil letos 20. oktobra. Na svojem potovanju je iskal stare ceste, po katerih so Kitajci izvažali svilo v svet v dobi Hanove dinastije. Svoje bivanje v teh krajih je porabil raziskovalec tudi za merjenje ceste, ki jo namerava zgraditi vzdolž nekdanje stare cesarske ceste skozi provinco Kansu.

Policijski skandal v Strassbourgu

V Strassbourgu so zaprli mladega nadzornika ondotne varnostne straže Kieferja, ki je zakrivil več goljufij. Zlorabil je svojo zaupno pozicijo ter je tudi sprejemal podkupnine. Kiefer je imel nalogo kontrolirati finančne operacije v Strassbourgu. Poznavanje uradnih tajn pa je zlorabljal v lasten prid. Družil se je z najbolj sumljivimi tipi, sprejemal od njih denar ter bil napram njim pasiven, ko bi moral posredovati. V kratkem pride pred sodišče.

V zločljivem čolnu iz Hamburga v Avstralijo

V Karahi je te dni prispel nemški čolnar Oskar Speck. Odrinil je na pot v Hamburg ter je rabil do Karahije dve leti in pol. Od Karahije bo veslal še proti Avstraliji ter upa, da jo doseže, če mu bo sreča mila, takisto v dveh in pol letih.

Nesreča na svatbi

V Mudaniji blizu Carigrada so slavili neko poroko tako veselo in hrupno, da se je med plesom svetov udrl pod. Nad sto ženskih gostov je pri tem padlo iz višjega nadstropja v nižje. Ženske so dobile precejšnje poškodbe.

Naš svetovni uspeh smo dosegli s kvaliteto!

Naši aparati so opremljeni z najnovejšimi iznajdbami, so izdelani resno in dovršeno brez nepotrebnih dekoracij, ki ne spadajo k radio aparatu

PHILIPS RADIO

Največja radioindustrija sveta

Anton Lajovic:

Versajski mir in šekspir

Pričujoči članek je bil napisan že pred tedni, a ga zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli poprej objaviti.

Ne gre nam za kako čudovito perspektivo neke filozofije o zgodovinskem dogajanju, kakor bi utegnil kdo misliti, sodeč po naslovu članka, marveč za opozoritev na neko čisto naše, slovensko, kulturno-politično vprašanje, ki sicer ni izmed najvažnejših in tudi ne najbolj perečih, katerega rešitev pa bi bila eden izmed tistih mnogih, a nepogrešljivih drobnih virov, ki so sposobni vsi skupaj šela tvoriti oni veletok svobodnega in nezavisnega mišljenja, kakršnega tako potrebujemo.

Zagovarjam namreč predlog, da pišemo vsa lastna imena po naši! Namenoma se izognem besedi, da jih pišemo fonetično! Naša pisava ne zajema namreč vseh zvokov kakršne rabi naš govor. Mi pišemo samo 5 vokalov, dočim jih v resnici izgovarjamo okrog 15. Zato bi transkripcija tujih imen z njihovimi tujimi znaki ostala vedno do neke mere nepopolna. To pa ni važno, zakaj tudi naša izreka tujega jezika, četudi ga boš do neke mere obvladal, vendar niti v izgovoru posameznih glasov, še manj pa v melodiji jezika nikdar ne bo popolnoma točna in z originalom identična. Netočnosti v transkripciji in v naši zvočni reprodukciji morajo biti nujno zlo, ki se mu ni mogoče izogniti.

Do sedaj pišejo vsi naši listi in revije s prav majhnimi izjemami tuja imena v originalni pisavi. Le tu pa tam se pojavljajo prelomi do sedaj togo vzdržanega principa. Po naših listih še vidiš vsak dan: versajski mir, marševski atentat.

Že zadnjič sem skušal, pišoč o uradniku Schuppenzlu, pokazati, kako si naj razložimo slovensko mišljenje, ki smatra za nedotakljivo ne samo zvočno ime, temveč še bolj pa pisno obliko imena. Videli smo, da izhaja to mišljenje iz naše avstrijske dobe, da je oblika pisave slovenskih imen bila političen problem in obenem politična manifestacija. Kot posledica borbe za pisavo imen slovenskega človeka je nastal v slovenskem človeku svojevrstni pravni nazor o nedotakljivosti imena. Našemu človeku se je zdelo, da stori silno kritičen poseg v tujo pravno sfero, če bi ime kakšnega našega Strossier-ja v pisavi spremenil v Stožir-ja. Ker ni naš človek, živeč v tuji državi Avstriji nikdar sodeloval na važen način o pravnih ureditvah države, ni nikoli prišel do zavesti, da sta pravo in pravna ureditev odvisna od njegove volje. Zato je pravo jemal kot nekaj objektivnega. Resnica je bila res taka, da je bil Slovenec v tistih časih vedno samo objekt nekega prava, nikdar pa ne subjekt in nikdar ne tvorec takega pravnega sistema. Zato je k njegovega nazoru o objektivnosti in nenorušnosti prava izredno enolana v sklad nekaj filozofija, govoreča o tem, da eksistira samo ena resnica in k temu skladno seveda tudi samo eno pravo.

Kakor se je torej našemu človeku začela Avstrija zdela, da bi rušil neko nedotakljivo pravo, če piše mesto Wriessnig — po našem Breznik, tako si tudi po prevaru ni upodil pisati Lösschnig-a pravilno po naše kot Lešnika. Ta podložniški nazor o nenorušnosti pisave imen je naš človek potem s komodno analogijo prenesel sploh na vsa tuja imena.

Eden izmed glavnih razlogov, iz katerih se držimo originalne pisave vseh tujih imen in tudi tuje pisave mnogih naših slovenskih imen, je torej močni konservativizem ki ima tendenco ohranjati vse stare nazore o nedotakljivosti pisave imen.

Drugi ugovor, na katerega sem naletel pri mnogih znanih, zagovarjalcih dosežanega pisave tujih imen, je ta, češ da bi bilo a transkripcija tujih imen v našo pisavo nogo enomerozoeno ugotoviti identiteto človeka, za katerega gre. To je zopet neke vrste pravni vidik našega človeka, čegar odnos do prava ni razumno sledenja funkcije prava v življenju, temveč podložniško plašen in slep respekt pred neko tatinstveno in grozno avtoriteto zakona in še bolj njegovih interpretacij.

Reink. Mišljenja je rad privoščeval zgodbo o kmetu, ki je sinu izročil posestvo, uchi na za kot izgovoril sobo ob veži, pa si zrceno izgovoril tudi, da sme skozi vrata svoje priti v vežo in po njej iz hiše in ravno tako nazaj. Ta previdnost je res da veren odsev vsakršne pisane pravne prakse, vendar je preprosti človek dobil utis, da je jedro prava zvišala in šikana in da se je zoper tako treba zavarovati z vso previdnostjo.

Pa čeprav je pravna praksa povsem resna taka da se lahko zdi človeku, ki išče pravice, zvezano to iskanje z velikim rizikom, vendar v našem vprašanju taka previdnost ne bi vodila do nesreče.

Če bi šlo namreč za to, da se reši vprašanja identitete onega, za čegar različno pisavo imena gre, se mi zdi, da o. n. n. pri nas o identiteto pesnika Franceta Prešerna ne bi moglo biti nobenega dvoma, da najci ga pišemo v kakršnikoli transkripciji. Če bi pa šlo za identiteto navadnega, malo ali nič pomembnega človeka, čegar ime je zelo razširjeno, nam pisava njegovega imena nikakor ne pomore do identifikacije, marveč bi morala oblast, ki naj ugotovi identiteto, seči po povsem drugih sredstvih.

Nadaljnji ugovor proti izpremenitvi dosežanega načina pisanja tujih imen je ta, češ da človek, ki bere transkribirano ime, ne bi imel možnosti, da ime pravilno piše v originalnem jeziku. Viktor Hugo fonetično transkribiral v Viktor Igó, da bi se dal nazaj transkribirati v nešteti variantah za onega, ki ne pozna originalne pisave imena. Ta pomislek se mi zdi čisto napačno zastavljen.

Ko je izšla prva izdaja Jurčičevega »Desetera brata« so bili v njej ob posameznih poglavjih med drugim tudi citati Šekspira, kjer je bilo to ime pisano po naše. Težko, da je kateremu izmed bralcev prišlo na misel, da bi bila njegova naloga to ime nazaj transkribirati v angleščino.

Sicer pa, če kdo smatra, da je koristno in potrebno poleg zvočnega imena poznati tudi njegovo originalno pisavo, se temu lahko odpravi s tem, da v oklepaju pristaviš zvočnemu imenu originalno pisavo.

Nadaljnji argument za ohranitev dosežanega oblike pisave tujih imen je ta, češ, da večina evropskih narodov to dela enako. Zdi se mi, da to ni res. Vsak narod marveč skuša, da imena tujega naroda, s katerim nima intenzivnejših kulturnih in političnih vezi, reproducira z izrazili svojega jezika kolikor mogoče fonetično točno.

Ravno omenjeni vidiki so vse, kar sem mogel slišati argumentov v korist do sedaj izjavljane pisave — tujih imen oziroma naših imen pisanih s tujo transkripcijo.

Ta način pisanja je imel neki smisel ta čas, ko smo živeli še v Avstriji in bili kulturno in politično kot v kletko zaprti.

Sedaj, ko smo v svoji svobodni državi, so se stvari bistveno izpremenile. Razgledi našega časnika in naše lepe literature so povsem izpremenjeni. Naše časopise ima vsak dan obširna poročila o vseh važnejših evropskih in tudi izvenevropskih političnih dogodkih, naši prevodi prinašajo dela najrazličnejših evropskih in izvenevropskih kulturnih narodov.

Tako prihaja naš bralec časopisa ali pa lepe literature nujno v stik z nešteti imeni v njih originalni pisavi, kojih pravilno izreke ne pozna niti naš inteligent, ki se pa, če bi jih hotel naš čitatelj izgovoriti tako kot so pisana, premnogokrat sploh ne dajo izgovoriti.

Tako je naš čitatelj, ki ima legitimni interes, da dobi pravilno sliko tudi o tuih stvarih in o tujerodnih nosilcih političnih ali kulturnih akcij, končno na tem, da teh ljudi imena ne pozna niti zvočno pravilno, niti si ga ne more obdržati optično. Nikakor ne morem soglašati z naziranjem, ki ga izražajo mnogi zagovorniki dosežanega struje, češ, če bralec ne zna prav izgovoriti, naj izgovori kakor ve in more. To se pravi, pustiti v važni stvari na cedilu našega znanstvenega človeka baš od strani tistih, ki so dolžni mu pomagati k pravilni informaciji, dolžni tembolj, ker je remedura mogoča na prav enostaven način.

To pa postaja važnejše tem bolj, čim večjo razširjenost dobiva radio. V radiju sliši naš človek mednarodno važna imena pravilno izgovorjena, drugi dan jih v svojem listu ne spozna več, ker jih vidi v tuji in ne v svoji domači pisavi.

Hrvati v tej stvari prakticirajo tako, da nekatere revije pišejo tuja imena transkribirano po naše, v oklepaju pa prinesejo originalno pisavo dotičnega tujega naroda, dočim zagrebški dnevniki pišejo skoro brez izjemno imena v originalni pisavi. Za naše prilike bi bilo priporočati obratno. Listi, ki so namenjeni širokim plastem naroda, kakor tudi njim enako usmerjene revije, naj bi prinašale tuja imena po naše in ob prvi rabi takega imena v oklepaju tudi originalno pisavo. To tem bolj velja za one liste, ki so namenjeni predvsem našemu preprostu ljudstvu.

Pisatelj Finžgar me je opozoril, da se je Mohorjeva družba podobnega načela tudi že držala, samo, da je delala obratno, namreč, da je fonetično transkripcijo stavila v oklepaj.

Razmotrivač naš problem z raznimi znanci, sem videl, da so vsi bili za to, da bi naši listi in naše knjige povsod v svojih referatih in v svoji reportaži kot tudi v anonsem delu konsekvntno pasili po naše vsa ona slovenska imena, ki jih nekateri naših ljudi oziroma naših renegatov pišejo do sedaj s tujo, nemško ali italijansko transkripcijo. To mišljenje pomenja nasproti dosežanemu našemu stanju že razveseljiv napredek. Praktično pa bo težje dosegljiv, če ga ne razširimo sploh na vsa tuja imena.

S tako prakso bi v našem človeku definitivno podrli tisti ozki, iz Avstrije prinešeni pravni vidiki, da je vsaka pisava imen absolutno nedotakljiva in odprli bi mu nov pravni razgled, namreč, da s pisavo imen enako drugim narodom tudi mi svobodno razpolagamo kot svoboden narod, ki sam sebi daje zakone in postave.

Z drugimi besedami: rešitev problema pisave tujih imen v predlaganem smislu pomeni za nas važen korak naprej v porasti narodne samozvesti in volje, ker ustvarja

zavest svobode in gospostva nad svojo usodo.

Taka vsmeritev nas in našega naroda je nujno potrebna, ko je vsakemu, kdor motri sedanjo našo miselnost, lahko očividno, na kako močnih čustvih manjvrednosti in nepomembnosti, prinešenih iz prejšnje zasužnjnosti, krvavi naš narod še danes in izgublja preveč svojih moči.

Nima torej nova predlagana oblika svoje vrednosti samo v čisto praktičnem in vzgojnem pogledu, temveč tudi v političnem.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

20. decembra

Ljubljana 7, 756.7, 6.0, 93, 0, 10, dež, 1.5; Ljubljana 13, 757.1, 8.2, 82, NNW1, 9, —, Maribor 7, 756.1, 6.0, 90, NW1, 10, dež, 0.2; Zagreb 7, 757.0, 7.0, 90, WSW2, 10, dež, 0.1; Beograd 7, 757.2, 5.0, 90, ESE3, 8, —, —; Sarajevo 7, 758.5, 3.0, 90, 0, megla, —, —; Skopje 7, 755.1, 8.0, 90, 0, megla, dež, 1.0; Kumbor 7, 752.5, 13.0, 70, E2, 5, —, —; Split 7, 753.5, 9.0, 70, NE2, 7, —, —; Rab 7, 755.7, 8.0, 60, NE2, 5, —, —; Rogaška Slatina 7, —, 6.0, 95, NE1, 10, dež, 1.0.

Temperatura: Ljubljana 8.8, 5.8; Maribor 7.0, 6.0; Zagreb 9.0, 7.0; Beograd 8.0, 4.0; Sarajevo 4.0, 0.0; Skopje 11.0, 8.0; Kumbor 16.0, 11.0; Split 14.0, 7.0; Rab 11.0, 7.0; Rogaška Slatina 7.0 6.0.

Kontrolniki

za uvoznike
in izvoznike

se dobijo v Delniški
skarni d. d. v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 16.

ZA PRAZNIKE

Purani, kapuni, goske, sveže meso vseh vrst, divjačina. Praška šunka, prekajeni mesni izdelki, fini narezki in delikatese. Konzerve.

V ponedeljek sveže morske in sladkovodne rike (karpji!)

NAJVEČJA IZBIRA —
ZNIZANE CENE!

V nedeljo odprto do 12. ure.

Velemesarija Slamič

11460

ki krepi in zdravi

ZELODEC

edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti
kurjem očesom »Clavén«
je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz roke
niso in glavnega skladišča
Ovajate se ponaredbi

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak.

DOBRO IN PO CENI

to je rudečilo za lice in za usne

Violet - Paris

Depot: Drogerija KANC, Nebotičnik in
Židovska ulica.

Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“

STAREJŠIM LJUDEM ZAGRENUJEJO STARE DNI REVMAČNE BOLEČINE.

Vsem, ki trpite na revmatizmu, kostnih bolečinah, zbadanju, ishlasiu, zobobolu, glavobolu, priporočamo masažo. Za masažo je »Alga«. Masaža z »Algo« vas krepi in osvežuje.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica
Din 14.— 222

Reg. S. br. 18117-32.

Umrli nam je danes, previden s tolažili sv. vere, po daljšem trpljenju v 62. letu starosti naš ljubljani in predbri oče, stric, svak in zet, gospod

ANDREJ HERMAN

mesar in posestnik na Jesenicah

Položili ga bomo k večnemu počitku v soboto, dne 22. decembra ob 3. uri popoldne na mestnem pokopališču.

JESENICE, dne 20. decembra 1934.

MARIJA HERMAN, soproga;
AMALIJA, hčerka; VALENTIN, sin,
in ostalo sorodstvo.

Dame pozor!

Trajna ondulacija od 50 do 70 Din. Barvanje v vseh niansah 80 Din. Imedla barve samo 40 Din nudi salon

Polanc

Kopitarjeva ul. št. 1.
Odprto tudi v nedeljo.

PARKETE hrastove bukove

najceneje
JOS. R. PUB
LJUBLJANA
Gradaška 22
telefon 513

V veliki žalosti naznanjamo vsem svojim prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mama in stara mati, gospa

MARIJA BRICELJ

ZASEBNICA

danes v visoki starosti 93 let, previdena s tolažili sv. vere, bogu vdano umrla.

Pogreb drage pokojnice bo v soboto 22. dec. 1934 ob 15. uri iz hiše žalosti, Zaloška cesta št. 96, v Mostah k Sv. Križu.

Moste-Ljubljana, dne 20. decembra 1934.

Žalujejo ostali: FRANC BRICELJ, sin; FRANČIŠKA BRICELJ, sinaha; ROZKA, BETKA, ANICA, SLAVKA in IVANKA, vnukinje. 11464

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Moste-Ljubljana.

ZAHVALA

Povodom težke izgube našega ljubljenege očeta, starega očeta, strica, svaka in tasta, gospoda

Ivana Krivica

trgovca

smo prejeli toliko dokazov in izrazov iskrenega sočutja, da nam je nemogoče, zahvaliti se vsakemu posebej, zato izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nam v težkih urah kakorkoli lajšali naše gorje.

Nadalje nas veže dolžnost, zahvaliti se gosp. provincialu dr. Gvidu Rantu, prečastiti duhovščini, usmiljeni sestri Ziti, gg. zdravnikom, zastopnikom TOI, Združenju trgovcev, Sekciji trgovcev s špecerijiskim in kolonialnim blagom, društvu trgovskih potnikov, ravnateljstvu in uradništvu Mestne hranilnice, končno vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, s katerim so obšli krsto blagopokojnika in vsem mnogostevilnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 22. t. m. ob 1/8. uri v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

11465

Globoko žalujoči rodbini: KRIVIC-PERUZZI.

Marcelle Tinayre

Upornica

Roman

In to mi ne brani, da ne bi bila borilka za žensko stvar in ne bi terjala svoje pravice do svobode, pravičnosti in sreče... Saj vse, ljubi, da sem hotela biti samo zato prosta, da bi se mogla tem prisležnejši podariti — tebi!...<

V tih, bleščajočih se krasoti je ležal nad mestom avgust. Na skoraj praznih, prašnih, od solca razbeljenih ulicah so metale spuščene strehe pred prodajalnami trde višnjeve sence. Izvoščki so vozili počasneje. Le kdaj pa kdaj so zvončki koles rezko trgali tišino. V sobah, zatemnjenih z zavesami in oknicami, kamor se je bilo umaknilo, je življenje pričakovalo večera.

Foucart je bil odbil Jozani vsak dopust. Počitnice je imela spomladi in od tistih dob je bila pokazala le malo vneme za ženski svet; šef ni imel razloga, da bi jo poplaševal s posebnimi ugodnostmi. Sam je bil šel v Trouville; Floryjevka je bila v Cabourgu, gospa Foucartova v Aix-les-Bainsu, in podobno tudi ostali sodelavci in sodelavke. Jozana, ki je v uredništvu natanko vedela kako in kaj, je bila ostala sama z Bersierjem in gospodično Bonovo.

Ves mesec avgust sta Noël in Jozana vodila svojo ljubezen po poletno krasnem Parizu na izprehod. Jozana je prebila skoraj vse proste ure v Noëlovi pisalni sobi, in ta je puščal delo skoraj v nemar. Zvečer sta se izprehajala pod drevjem, okoli jezerc v Boisu.

Nekega večera sta sedela nedaleč od Armenonvillskega paviljo-

93

na na klopi ob križišču treh poti. Senca okoli klopi je bila tako globoka, da drug drugemu nista mogla razbrati obrazov. Zdajci se je pa pokazal med vejami mesec in ju presenetil s svojo svetlobo, okrogli, rdeči mesec, zaljubljeni čarodej, ki se plazi po logih in zalezuje zaljubljenca.

Zaljubljene dvojice so prihajale po vseh treh stezah mimo Noëla in Jozane, neznane in vse enako podobne druga drugi, ženska v svetli obleki, mož temen; vse so se ogibale električnih svetilk in bučnega slavlja gosli ter iskale iluzije samote. Mesec jih je vabil na samotna križišča in v temna grmovja, ki jih je polnil s srebrnim vonjem in pravičnim molkom. Povsod sta možki in ženska iskala drug drugega v isti potrebi po ljubezni in nežnosti ob tej najblažji uri blage noči... In Noëlu, ki se je izprva smehljaj, se je zdelo, kakor da bi se vsi nešteti vzdihli zlivali v en sam vzdih, v željo po večnem trajanju, ki trepeče v njej uboga človeška ljubezen že iz prve noči sveta...

»Neutrudna in vekomaj neizpolnjena želja!« je mislil Noël; »ljubezen mineva, ljubeči umirajo, toda iz njihovega poljuba se rodi nova bitja. Kar žene možkega k ženski, je strah pred ničem, nedoločno upanje, da bo trajal preko samega sebe. Vsak rodovitni objem je zmaga nad smrtjo.«

»Živeti, živeti dalje!... Blagi poletni večer, lepota moje ljubice in vse, kar razneženost čutenja in mišljenja še dodaja k najini ljubezni, vse to nezavedno dramo v naju stremenje po podaljšanju najinega bitja! Jaz bom umrl! Jozana bo umrla... In čez sto ali dve sto let bodo nemara bitja, vznikla iz naju dveh, okušala srečo ljubezni, in lepota, radost, strast in cvetoče življenje bodo še tedaj na svetu, zato, ker sva midva — ki bova takrat zdavnaj mrtva — pred sto in sto leti ljubila drug drugega v mlačnem čaru poletne noči...<

In ta misel ga je globoko ganila, kakor da bi bil šele zdaj našel pravi zmišlelj ljubezni. Avgustova noč mu je postajala simbol, postajala mu je svet praznik spočetja. Misli je na vse zastre svetiljke, na vse skrivne alkove, na vse tisoče bitij, ki bodo spočeta, preden se zdani... Zelo čisto je mislil na vse to, in prvokrat se je jela njegova duša ukvarjati s skrivnostnim bitjem, ki bo vzkliklo iz njega in iz Jozane...

V duhu je videl to bitje na Jozaninem krilu, ob njenih prsih... A zdajci se je vrnila vmes druga slika: prejšnji otrok, Claude! Ta je takisto nadaljeval očetov in materin rod... in prejšnja ljubezen Jozane Valentinove, ki je bila že pred Noëlom ljubila moža, bo takisto ovekovečena v potomstvu...

Noël je začutil skelečo bol, nato pa onemoglo jezo... »Pa sem mislil,« si je dejal, »pa sem mislil, da me ljubeznost mineva... Hvalil sem se zaradi svoje velikodušnosti, za to, da ne čutim mrznje do malega Clauda... Ali ga bom zdaj nemara sovražil?... Ali bom nemara ljubeznost na prihodnost, kakor sem bil do slej na preteklost? Jozana bi bila ogorčena, če bi uganila moje misli — bala bi se... Tisti gib glave, tisti plašni, kljubovalni pogled, tisti čudni izraz obličja bi se pokazal pri njej, ki sem ga videl takrat, ko je še branila pred menoj svoje pravice, svojo preteklost, svojo prejšnjo ljubezen...<

»Tako ti si, Noël,« je rekla s svojim krotkim glasom. »Na kaj misliš?<

»Na nič... na razne nespametne reči...<

»Nespametne reči!... To vendar ni, nič. Povej, na kaj misliš?<

»Nu, ljuba, vpraševal sem se, ali bi bilo sreča za naju, če bi imela otroka.<

»Sreča... Da, mogoče... A ne še zdaj...<

»Zakaj ne?<

CENE MALIM OGLASOM

Pe 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! L.e. če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelak „Jutra“, Ljubljana.

Foto: Metro

NA TISOČE IN TISOČE ŽEN VESELO PRIČAKUJE BOŽIČNE ŠTEVILKE „ŽENE IN DOMA“.

Če je še niste naročili, potem to brž storite.

Obnem si naročite tudi 20 knjig in 12 števil revije »Priatelj«. Stane samo 18 dinarjev na mesec.

Pišite dopisnice upravi, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10-21, da dobite 2 knjigi in »Priatelj« brezplačno na ogled.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega potnika manufakturne stroke, ki je dobro vreden v Sloveniji in zna sam šifrirati, 18 e v letovninu. Ponudbe na Interklam d. d., Zagreb, Masarykova 28 pod značko »Putnik P-3654«. 3327-5

Knjige

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brehm's Tierleben 22 zvezkov, nova izdaja ugodno naprodaj. Pojasnila daje g. dr. Lokar France, Ljubljana, Krekov trg št. 2 3329-8

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika takoj sprejme frizerski salon Polane v Kopitarjevi ulici 1. Trajna omdulacija 50 Din. 33263-1

G. Th. Rotman:

Vožnja s kolesom in njene posledice

Na sosednjem vrtu je gospod škric, ki je imel tudi počitnice, pravkar mazal plot s katroanom. Nič hudega sluteč, se je sklonil, da bi omočil čopci...

Stenotipistinja

perfektno v slovenski in nemški, sprejem s 1. januarjem. Znanje angleščine in igranja na klavir za željeno, pa ne pogoj. Obširne ponudbe s plačilnimi pogoji v nemškem jeziku pod »Agline« na oglas, oddelk »Jutra«. 33263-1

Frizerko

ali valjeno s prakso rabi takoj za izpopolnjevanje Rožič v Šiški. 3327-6

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pumparice površniki, obleke, perilo itd. najceneje pri trdnji Presker, Sv. Petra c. 14. 132-6

3 perzijske preproge

1 velika in 2 majhni, krasne, poceni na prodaj na Kralja Petra trgu št. 8/III desno. 33274-6

Klavirske note

Etude, sonate, izvlečke iz oper, opere in druge, zelo poceni prodaj. Domobranska cesta, vila Barbarič, I. nadstropje. 33263-6

Primerna božična darila

prilagojena po znanosti o namenu trgovina Ig. Žargi, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 11. 33263-6

Nogavice, rokavice,

damske perilo, kravate itd. od danes naprej 15% popusta od reklamnih cen v izloži. — Nogavice »Bem-berg«, Miklošičeva cesta 34. 34762-6

Božična darila

prilagojena in fina, po najnižjih cenah v veliki izbiri pri trdnji F. M. Schmitt Pred škofijo 2, Ljubljana, Lingarjeva 4. — 10359-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posredujem denar

vseh denarnih zavodov na hranilnice knjiznice Rudolfa Zore, Ljubljana Gledališka 12. telef. 38-10 337-16

Bančne vl. knjiznice

kupujemo, prodajamo, kombariramo nakupovalnoje. — Izpolnimo takoj v gotovini Poslovni zavod d. d. Za greb, Praska ul. 6/II. Tel. št. 38-38. Za odgovor pošljite 3 Din v znamkah. 33263-16

Hranilne knjiznice

vseh denarnih zavodov kupite ali prodaste najugodnejše edino pri BANCNO KOM. ZAVODU MARIBOR. Za odgovor 3 Din. Naš po-verjenik za Celje je Vinko Gabere. 33690-16

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Služkinja ki zna tudi kuhati, poštna in pridna, išče službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Služnja 14«. 33236-2

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

s popolno opremo, v lepem kraju na Gorenjskem prodaj. Plačilni pogoji: gotovina ali knjiznice Mestne hranilnice ljubljanske v polni vrednosti. Ponudbe do 28. decembra 1934 na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Pension na Gorenjskem«. 33340-30

Knjizico

Mestne hranilnice v Ljubljani, kupim. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »14 dni«. 33234-16

Za božič

VSAKA DAMA

rada očara svojo okolico z lepo, nežno — mlado, svežo kožo in z bujnimi lasmi.

Vse te želje

Vam izpolnijo edinstveni produkti

VSAK GOSPOD

se rad brije s pomlajujočo in prijetno osvežujočo milno kremo

LA TOJA

CHEMOTECNA, LJUBLJANA, Mestni trg št. 10

Zemljišče

obsegajoče 8 lepih stavbnih parcel, v Sp. Šiški, namenjam za hišo, ali prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 33245-30

Usnjarna v Ptuj

z trgovino in stanovanjsko hišo naprodaj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Usnjarna Ptuj«. 34715-20

Pension z gostin.

in popolno opremo, v lepem kraju na Gorenjskem oddam v zakup. Ponudbe do 28. decembra 1934 na oglasni oddelk »Jutra« pod »Pension 44«. 33269-30

Hrastov gozd

kupimo v prikladnem kraju za izvoz. Obširne pismene ponudbe pod »Društvo na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 6. 33234-30

Trgovsko hišo

s vpleno trgovino, na prometnem kraju kupim. — Ponudbe s podrobnimi podatki kakor najnižjo ceno poslati na oglasni oddelk »Jutra« pod »Trgovsko hišo«. 33230-30

Enostanovan. hišo

s 3 sobami, pritlikinami in vrtom takoj oddam v najem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »650 Din«. 33263-30

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisarno mizo

regale za akte, omaro (Biedermeyer) slog k v p. m. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Pisalna«. 33264-7

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jedilnico

obstoječo iz 12 komadov, (bueno) najceneje krasl. oreh., po izredno niski ceni prodaj D. Lancos, mizarstvo, Ljubljana, Wolfova ulica št. 32. 33240-12

Oblatila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Suknjo

iz angleškega blaga, za 120 Din prodaj Stanko, Ljubljana VII, Černetova ul. 6. 33268-18

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisarno (2 sobi)

po želji opremljeni in s souporabo telefona oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 33263-19

Kampakam?

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za praznike

nudim gostom cveto ali pečene piščance po 35 Din. Naročila za dom, prostim pravočasno. Priporočila se gostilna Keršič, Šiška. 33263-18

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje s pritlikinami, na Mirju ali v bližini iščem. Pismene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Ne predrago«. 33263-31/a

Dvosob. stanovanje vrtno, iščem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zelo solčno«. 33269-31/a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

s posebnim vzhodom, oddam Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 33236-33

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dve sobi

prazni ali opremljeni, s kopalnico, v bližini Taborišča iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Takoj denar«. 33237-33/a

Iščem sobo

s dvema posteljama in vzhodom s stopnic, po možnosti v centru. — Ponudbe s navedbo cene na oglasni oddelk »Jutra« pod »Iščem sobo«. 33269-33/a

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlado mačko

(plemensko) prevzamem — event. proti odškodnini. Si-va ali črna ima prednost. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Mačka«. 33261-27

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

V oglas. oddelku

»Jutra« dvignite sledeča pisma: Bodočnost, Božič-Bled, Celje, Cimperj, Denar, Dobra gospodinja, Dikajinja, Ek-sistencija zaslugarica, Goto-vina 382, Gotovina takoj, Gotov, Gotovina, Hipoteka in knjizice, West hranil. Ideal 26, Knjiga, Koncipient, Le-

Prodaja se vsi v KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

PRODAJA SE VSI V KORIST VOJNIH INVALIDOV

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

IN IMA VSAKA SLIKA ZIG CENTRALNEGA ODBORA!

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

s posebnim vzhodom, oddam Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 33236-33

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dve sobi

prazni